

Offprint from:

*Annual Report of
The International Research Institute
for Advanced Buddhology
at Soka University
for the Academic Year 2007*
[= ARIRIAB], vol. XI, pp. 105–151, March 2008

YE Shaoyong

**The *Mūlamadhyamakakārikā* and Buddhapāliṭa's Commentary (2):
Romanized Texts Based on the Newly Identified Sanskrit Manuscripts from Tibet**

The International Research Institute for Advanced Buddhology
Soka University
Tokyo • 2008 • Hachioji
JAPAN

2008

**The *Mūlamadhyamakakārikā* and Buddhapāliṭa's Commentary (2):
Romanized Texts Based on the Newly Identified Sanskrit Manuscripts from Tibet**

YE Shaoyong

1 folio is lost.

...

(23?)a1 √(a)[sa](m)[sk]r̥(tā)[ś] ca [katha](m)
sa(m)skṛtalakṣaṇam syur iti prāg
abhihita(m) •|| (VII.3)

attrāha • saṃskṛtās cotpādasthi○ti-
bhaṃgāḥ <•> na cā<<na>>vasthādoṣa-
prasamgo bhavati • katham iti ||

utpādotpāda utpādo

mūlotpādasya kevalam •

○ **utpādotpādam utpādo**

maulo janayate punaḥ <||> (VII.4)

iha vijñānādyānām dharmmānā(m) yo
(23?)a2 [ˈnya]tamo dharmma utpadya(te) √ [sa]
ātmanāpaṃcadaśa¹ utpadyate • (1)sa
dharmmas (2)tasya dharmmas[ya]²
<utpādaḥ • (3)tasya dharmasya sthitiḥ •
(4)tasya dharmasya bhaṅgaḥ • (5)tasya
dharmasya samanvāgamaḥ • (6)tasya
dharmasya jarā • (7)iha yady asau
dharmaḥ śubho bhavati • tasya
dharmasya samyagvimuktiḥ • athāsau
dharmaḥ kṛṣṇo bhavati • tasya

.....

ཅི་སྟེ་སྤྱུག་པ་མེད་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྟུང་པ་དེ་དག་ལ་
འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་¹གཞན་མེད་པར་སེམས་ན། དེ་ལྟ་ན་
ཡང་དེ་དག་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདུས་བྱས་མ་
ཡིན་ནེ་ལྟར་འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་²། ལྟར་
∴བསྟན་ཟིན་ཏོ། (VII.3)

N 203b

སྤྱི་བའི་སྤྱི་བས་ཅུ་བ་ཡི་³།
སྤྱི་བ་འབའ་ཞིག་སྤྱི་བར་བྱེད།
ཅུ་བའི་སྤྱི་བས་སྤྱི་བ་ཡི།
སྤྱི་བའང་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་ཡིན། (VII.4)

P 212b

(1)ཚོས་དེ་དང་། (2)ཚོས་དེའི་སྤྱི་བ་དང་། (3)ཚོས་དེའི་
གཞན་པ་དང་། (4)ཚོས་དེའི་འཇིག་པ་དང་། (5)ཚོས་དེའི་
ལྷན་པ་དང་། (6)ཚོས་དེའི་རྒྱ་བ་དང་། (7)འདིར་གལ་ཏེ་
ཚོས་དེ་དཀར་པོ་ཡིན་པ་ན་ཚོས་དེའི་⁴ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའམ། ཅི་སྟེ་ཚོས་དེ་གལ་པོ་ཡིན་ན་ཚོས་དེའི་ལོག་པའི་

C 184b

¹ ātmanāpaṃcadaśa: read °daśama? Cf. AKBh 66.27f. ātmanā tṛtīyo hi dharma utpadyate; 76.16 = 2nd ed. 76.17 katham kṛtvā ātmanā navamo hi dharma utpadyate; MW, s.v. ātmanā; LVP 148, note 3.

² Here a slanting stroke indicates possible omitted words. One line may have been omitted through homeoteleuton by the repetition of tasya dharmasya.

¹ G omits ཉིད་.

² ཞེས་: DC ཞེན་.

³ ཡི་: G ཡིས་.

⁴ དེའི་: DC དེ་.

dharmasya > *mitthyāvimuktiḥ* (8) *tathā yady asau dharmmo nai* Oryyāṅiko bhavati • *tasya dharmmasya nairyyāṅikatā* • *athāsau dharmmaḥ anairyyāṅiko bhavati* • *tasya dharmasya* ○ *anairyyāṅikatā eṣa tavit*¹ *parīvāro nāma* •

idānīm (9) *(u)tpādasyotpāda[h]* (10) *[s](th)i(teḥ sthitiḥ •)* (11) *[bhaṃgasya]* (23?)a3 *bhaṃga[h](•)* (12) *samanvāgamasya samanvāgamaḥ* (13) *jarāyāḥ jarā* • (14) *vimukter vvimuktiḥ* <•> *mitthyāvimukter mmitthyāvimu* Oktiḥ (15) *nairyyāṅikatāyāḥ nairyyāṅikatā* • *anairyyāṅikatāyāḥ aneryyāṅikatā*² • *eṣa parīvārapa* O rīvāro *nāma* • *evaṃ dharmma utpadyamāna ātmanā-paṃcadaśa*³ *u[tpa](dyate* ||

(23?)a4 *tatra yo mūlotpāda*)⁴ *eṣa ātmānam ekaṃ muktvā taṃ dharmmam ātmanā caturddaśaṃ yathāpadiṣtam utpādayati* • *tam api mūlo* Otpādaṃ **kevalam utpādotpāda** *utpādayati* • *ataḥ parasparata utpattir bhavatīti nānāvasthā*⁴ *bhava*{tī}ti ○ *evaṃ mūlasthitiḥ sthiti*{h}sthiteḥ *sthitir bhavati* • *sthiti*{h}sthi[tir api m](ūlasthiteḥ *sthitir bhavati* •)⁴ *mūlabhaṃgo bhaṃgabhaṃgasya bhaṃgo bhavati* • <<bhaṃga>>bhaṃgo 'pi mūlabhaṃgasya bhaṃgo bhavati • ato 'trā Opi *nānavasthā bhavatīti* • || (VII.4)

ucyate •

utpādotpāda utpādo
mūlotpādasya te yadi •

¹ *tavit*: read *tāvat*.

² *aneryyāṅikatā*: read *anairyyā*^o.

³ See p. 105, note 1.

⁴ *nānāvasthā*: read *nānavasthā*.

ཀམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། (8) དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་ཚོས་དེ་ཅེས་པར་ འབྱུང་བ་ཡིན་ན་ཚོས་ སེའི་ཅེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དམ། ཅི་སྟེ་ G 288b ཚོས་དེ་ཅེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ན་ཚོས་དེའི་ཅེས་པར་ འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་སྟེ་དེ་དག་ནི་རེ་ཞིག་འཁོར་ཅེས་ བུལོ།

ད་ནི་(9)སྟེ་བའི་སྟེ་བ་དང་། (10)གནས་པའི་གནས་པ་དང་། (11)འཛིག་པའི་འཛིག་པ་ དང་། (12)ལྷན་པའི་ལྷན་པ་དང་། (13)ཤ་བའི་ཤ་བ་དང་། (14)ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་ བའི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འམ། འོག་པའི་རྣམ་པར་ གྲོལ་བའི་འོག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། (15)ཅེས་པར་ འབྱུང་བ་ ཉིད་ཀྱི་ཅེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དམ། ཅེས་པར་འབྱུང་ བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཅེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟེ་ D 189a སྟེ། དེ་དག་ནི་འཁོར་གྱི་འཁོར་ཅེས་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཚོས་སྟེ་བ་ བདག་ཉིད་དང་བཅོལ་སྟེ་ལོ།

དེ་ལ་རྩ་བའི་སྟེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་བདག་ཉིད་མ་གཏོགས་ པར་ཚོས་དེའི་བདག་ཉིད་དང་བཅུ་བཞི་པོ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དག་ སྟེད་པར་བྱེད་དོ། ། སྟེ་བའི་སྟེ་བས་ནི་རྩ་བའི་སྟེ་བ་དེ་འབའ་ ཞིག་སྟེད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་གཅིག་གིས་གཅིག་སྟེད་པར་ བྱེད་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་མི་འགྲུར་རོ། ། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བའི་ N 204a གནས་པས་ཀྱང་གནས་པའི་གནས་པ་གནས་པར་བྱེད་ལ། གནས་པའི་གནས་པས་ཀྱང་རྩ་བའི་གནས་པ་གནས་པར་བྱེད་ དོ། ། རྩ་བའི་འཛིག་ སེའི་པས་ཀྱང་འཛིག་པའི་འཛིག་པ་འཛིག་ P 213a པར་བྱེད་ལ། འཛིག་པའི་འཛིག་པས་ཀྱང་རྩ་བའི་འཛིག་པ་ འཛིག་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་ན་འདི་ལ་ཡང་ཐུག་པ་མེད་པར་² མི་འགྲུར་རོ། ། (VII.4)

བཤད་པ།

གལ་ཏེ་ཚོའི་ཀྱི་སྟེ་བའི་སྟེ་བ།
རྩ་བའི་སྟེ་བ་སྟེད་བྱེད་ན།

G 289a

¹ ད: DC དེ .

² DC add ཐལ་བར .

maulenājanitas taṃ ○ te
sa kathaṃ janayiṣyati • (VII.5)

(23?)a6 *utpādayaty eṣa ta utpādotpādo* ▽
[maulotpādenā]janitaḥ kathaṃ
mūlotpādam janayiṣyati • svayam
ajānataḥ¹ || (VII.5)

attrāha • ○ utpādita eva
mūlotpādenotpādotpādaḥ mūlotpādam
janaya{{iṣya}}ti nājāta iti <•> ucyate •

sa te maulena jani○to
maulaṃ ja[na]yate yadi •
maulaḥ sa te<<nā>>janita(s)
tam utpādayate katham* || VII.6

(23?)b1 *yadi sa te* ▽ *utpādotpādo* m)[ūlotpā](dena
janitas taṃ) [mūlotpādam utpā](da)[yati]
(• sa mūlotpādas tenotpādotpādenāja)-
○nitaḥ [kathaṃ] (*tam utpādotpādam*
janayiṣyati • evaṃ sati tau
parasparāśritau bhavataḥ • na
*parasparāśritau prakalpyeyātām** • VII.6

(23?)b2 *āha • utpadyamāna evotpāda* ▽
utpā)[do]tpādam u[tpāda]ya(t)[i] (• nājā)[ta
iti • ucy]ate •

¹ ajānataḥ: read ajātataḥ.

ཁྱོད་ཀྱི་ཚུ་བས་མ་སྐྱེད་དེས།།

དེ་ཞི་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི།། (VII.5)

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་ཚུ་བའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་
ཁྱོད་ཀྱི་ཚུ་བའི་སྐྱེ་བས་³མ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་བའི་⁴སྐྱེ་བ་དེས་ཚུ་
བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཞི་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། རང་ཉིད་མ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་
བོ།། (VII.5)

སྐྱས་པ། ཚུ་བའི་སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ཞའི་སྐྱེ་བའི་⁵སྐྱེ་བས་ཚུ་
བའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི་མ་སྐྱེད་པས་མི་བྱེད་དོ།། བ.ཤད་པ།

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུ་བ་⁶ཡིས།།

C 185a

བསྐྱེད་⁶པ་དེ་ཡིས་ཚུ་སྐྱེད་⁷ན།།

དེས་མ་སྐྱེད་⁸པའི་ཚུ་བ་དེས།།

དེ་ཞི་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱེད།། (VII.6)

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུ་བའི་སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེས་
ཚུ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེས་མ་སྐྱེད་⁹
པའི་ཚུ་བའི་སྐྱེ་བ་དེས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཞི་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱེད། དེ་
ལྟར་ན་དེ་ཞི་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ལ་
གཅིག་བརྟེན་¹⁰པ་དག་ཞི་རབ་ཏུ་བརྟག་¹¹ཏུ་མི་རུང་དོ།།

(VII.6)

སྐྱས་པ། སྐྱེ་བ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཞིན་པས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་
ཀྱི་མ་སྐྱེས་པས་མི་མི་བྱེད་དོ།། བ.ཤད་པ།།

¹ དེ: PNG དེས .

² བྱེད: C བྱད .

³ སྐྱེ་བས: DC སྐྱེད་པས .

⁴ བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་བའི: PNG སྐྱེད་པའི; DC སྐྱས་པའི ; cf. Saito
1984, pt. 2, p. 92, note 7.

⁵ བའི: DC བ .

⁶ བསྐྱེད: PNG སྐྱེད .

^{7,8,9} སྐྱེད: PNG བསྐྱེད .

¹⁰ བརྟེན: P རྟེན .

¹¹ བརྟག: DC རྟག .

[**ayam utpadyamā**](nas te
kāmam utpādaye)d [i]maṃ • ○
yadīmam utpāda(yitum
ajātaḥ śaknuyād ayam* || VII.7)

ayam utpadyamāno [mūlotpādaḥ
kāmam] (*imam* u)[tp](ādo)[tpādam
utpā○**daye**](t*) [**yadi** svayam
a](jā)[**taḥ**] (**śaknuyād** a)[nyam
utpā](*dayitum* • *atha vāyam*
(23?)b3 **utpadyamāna utpādotpādaḥ** [∇] **kā**)[**mam**
ima][ṃ] mūlotpādam **utpādayet*** **yadi**
svayam **ajā**[**taḥ śaknu**](yād a)[nyam
utpā](*dayitum** • *na*) [śaknoti <•> ○ evaṃ
svayam a](*jāto 'bhāvaḥ katham anyam*)
janayiṣyatīti • *kasmāt*¹ [kalpanāmāttram
etat*] (VII.7)

(*āha* • *yady apy u*)[tpāda](yati) ○
[nānyotpādaḥ] <•> [utpā](da eva
s)[va](*parātmānāv apy u*)[tpādayati •]
(*katham iti* •

pradīpaḥ svaparātmānau
(23?)b4 [∇]**saṃ**)[**prakāśa**]yate² **yathā** •
utpādaḥ svaparātmā[nāv
ubhāv] **utpādayet tathā** • (VII.8)

yathā pra[dīpa](*h svam cā*)[tmā]○[naṃ]
pra[kāśa]yati ghaṭapaṭā[dīmś ca bhāvān
pra]kāśayati • eva[m **u**]**tpādaḥ** svam
cātmānam utpādayati (gha)[ṭa]-
paṭā○d[īm]ś ca bhāvān utpā(da)yatīti •[||]
(VII.8)

ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མི་སྐྱེ་བཞིན་པ།
མ་སྐྱེས་དེ་ཡིས་གལ་ཏེ་ཞེ།
དེ་མི་སྐྱེད་¹པར་བྱེད་རྣམས་ལ།
དེ་སྐྱེད་པར་ནི་འདོད་ལ་རག།(VII.7)

ཁྱོད་ཀྱི་ཚ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་རང་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་དེས་
་གལ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་གཞན་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་རྣམས་ནི་སྐྱེ་ G 289b
D 189b
བའི་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེད་²པར་འདོད་ལ་རག་གོ། ། ཡང་ན་ཁྱོད་ཀྱི་
སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་རང་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་དེས་གལ་ཏེ་ཚ་
བའི་སྐྱེ་བ་གཞན་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་རྣམས་ནི་ཚ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ N 204b
སྐྱེད་པར་བྱེད་³ལ་རག་ན་མི་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་ཉིད་མ་
སྐྱེས་ཤིང་མེད་པས་གཞན་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་⁴པར་བྱེད་དེ། དེའི་
སྐྱེད་དེ་མི་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། ། (VII.7)

སྐྱས་པ། སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཉིད་ P 213b
གྱིས་རང་དང་གཞན་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་⁵། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།
ཇི་ལྟར་མར་མེ་རང་དང་གཞན།

སྐྱད་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
སྐྱེ་བ་འད་རང་དང་གཞན་གྱི་དེས།
གཉི་ག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། (VII.8)

ཇི་ལྟར་མར་མེས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱང་སྐྱད་བར་བྱེད་ལ་བུམ་
པ་དང་། ལྷམ་བུ་ལ་སོགས་པ་དེས་པོ་གཞན་དག་ཀྱང་སྐྱད་བར་
བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བས་ཀྱང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེད་
པར་བྱེད་ལ་བུམ་པ་དང་སྐྱམ་བུ་ལ་སོགས་པ་དེས་པོ་གཞན་
དག་ཀྱང་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། ། (VII.8)

¹ *kasmāt*: read *tasmāt*.

² (*saṃ*)[*prakāśa*]yate: = dJ; LVP *saṃprakāśayitā*.

¹ སྐྱེད་: DC སྐྱེས་ .

² སྐྱེད་: PNG བསྐྱེད་ .

³ བྱེད་: DN བྱད་ .

⁴ སྐྱེད་: P བསྐྱེད་ .

⁵ སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་: DC བསྐྱེད་པར་བྱེདོ་ .

[ucya](te • *yadi pradīpaḥ svaparātmānau prakāśayet kāmam utpādao 'pi* (23?)b5 *svaparātmanau* [∇]pra)dī(pavad utpādayet* •) [pra]dī(pah svaparātmānau na prakāśa)yati <•>

kiṃ kā[ra]ṇam <•> yata[ś ce]t*

[pra]dī[pe nā]ndhakāOro 'sti

(ya)tra [cās]au vya(va)[sthitah]¹ (VII.9ab)

(iha yad a)pra[kāśa](m ta)[t prakāś]yate (• andhak)[ārāvṛta]yaś² c(āpra)kā(śa)tā bhavati <•> ○ [na ca] **pradīpe** ['ndhakāro 'sti • tasmān na pradīpe 'prakāśo 'sti •]

(23?)b6 (*yad uktam anyān prakāśayatīti* [∇]*tad apy ayuktam** • *pradīpaḥ parātmasu vyavasthitas tatrāpi nāndhakāro 'sti*)i (• *andhakārābhāvāt teṣv api*) [nā]Opra[kāśo bhava]ti (• *na tarhi svaparā*)[tmano](r aprakāśo 'st)[i] (• *etad ācakṣva*

kiṃ prakāśayate) [dīpa iti] •|| (VII.9c)

āha • ○

pra[kāśo] (hi tamo)[vadhaḥ •] <||> (VII.9d)

(iha *pradīpenotpadyamānena tamo-vadhaḥ prakāśaḥ kṛta iti prakāśayati •* (24?)a1 [∇]*tatra yat tam*)[o hata](m) [tat sva]parātmān[o]³ pra)dī[pena prakāśanam iti brū]maḥ <•> [ato] yad etad ucyate • ○

¹ *vya(va)[sthitah]*: dJ, LVP *pratiṣṭhitah*.

² *andhak)[ārāvṛta]yaś*: according to BP_{Tib}, *andhakārā-vṛteś* or *°vṛtyāś* is expected here.

³ [*sva]parātmān[o]*: read *svaparātmanoh*.

བཤད་པ། གལ་ཏེ་མར་མེས་རང་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་དག་
སྣང་བར་བྱེད་ན་ནི་སྐྱེ་བས་ཀྱང་མར་མེ་བཞིན་དུ་རང་དང་
གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ་རག་ན། མར་མེས་ནི་
རང་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་དག་སྣང་བར་མི་བྱེད་དོ།

ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར།

མར་མེ་དང་ནི་གང་དག་ན།

དེ་འདྲུག་པ་ན་སྣང་པ་མེད། (VII.9ab)

འདི་ན་གང་མི་སྣང་བ་དེ་སྣང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ ། ལ། ལྷན་པས་ C 185b

བསྐྱེད་པས་ ¹པས་མི་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་མར་མེ་ལ་ནི་སྣང་
པས་ ²དེའི་སྤྱིར་མར་མེ་ལ་མི་སྣང་བ་མེད་དོ། ། གཞན་དག་

སྣང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གང་སྐྱས་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། མར་ ། མི་གཞན་གྱི་ ³བདག་ཉིད་དག་ལ་འདྲུག་ ⁴པ་དེ་ G 290a

ལ་ ⁵ཡང་སྣང་པ་མེད་དེ། ལྷན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དེ་དག་ལ་
ཡང་མི་སྣང་བ་མེད་དོ། ། འོ་ན་རང་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་

དག་ལ་མི་སྣང་བ་མེད་ན།

མར་མེས་ཅི་ཞིག་སྣང་བར་བྱེད། (VII.9c)

དེ་སྐྱོས་ཤིག། ལྷས་པ།

སྣང་པ་སེལ་ ⁶བས་སྣང་བྱེད་ ⁷ཡིན། (VII.9d)

འདི་ན་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པས་སྣང་པ་སེལ་ཅིང་སྣང་བར་བྱེད་

པས་སྣང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྣང་པ་སེལ་བར་བྱེད་བ་

གང་ཡིན་པ་དེ་མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་དག་

། སྣང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་སྐྱས་པས་ ⁸དེའི་སྤྱིར།

N 205a

¹ བསྐྱེད་པས་: PNG ལྷིབ་ .

² PGDC པས་; N པ་; should be པ་མེད་པས་; cf. Saito 1984, pt. 2, p. 94, note 2.

³ DC omit གྱི་ .

⁴ འདྲུག་: PGDC འདྲུག་

⁵ DC omit ལ་ .

⁶ སེལ་: N སལ་ .

⁷ བྱེད་: N བྱད་ .

⁸ པས་: DC པ་ .

pradīpe nāndhakāro 'sti

yattra [cāsau vyava]sthita iti •

(VII.9ab)

tad [utpadyamān](e)[na prad](ī)p(e)nā-
ndhakāram ni[rvvṛ]ta(m) tataḥ
pradīpa[sya] svaparāṀtma[nor]
andhakārā[bhā]vaḥ <•> [andha]kārābhā[vāt
prakāśa] (*eva bhavati • evaṃ*
tamovadhāt *pradīpaḥ s*)[vaparātmā]-

(24?)a2 (nau) [pra](kāśāyati • yathā) pradīpas
ta[tho]tpādaḥ svaparātmanor utpādaka iti
yuktam etat* || (VII.9)

ucyate • yad eṀtad āttha •
pradīpenotpadyamānena [ta]movadhaḥ
kṛta iti • tad āca[k]ṣva tāvat* •

katham utpadyamānena

pradīpena tamo hatam • ○

notpadyamāno 'pi¹ tamah

pradīpaḥ prā[pnute ya](dā || VII.10

yadā) pradīpatamo(r eka)ttrāsaṃbhavān

(24?)a3 **n[ai]votpa[dya](mānaḥ) pradīpas**

tamaḥ prāpnoti tadā katham

anenāprāptam tamo hatam • (VII.10)

མར་མེ་དང་ནི་གང་དག་ན། །

དེ་འདྲུག་¹པ་ན་ལུན་པ་མེད། ། (VII.9ab)

ཅེས་གང་²བཤད་པས་མར་ ། མེ་སྐྱེ་བཞིན་པས་ལུན་པ་སེལ་ D 190a

བའི་སྤྱིར་དེས་ན་མར་མེ་རང་དང་ ། གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་དག་ P 214a

ལ་ལུན་པ་མེད་དོ། །³ ལུན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་སྤང་བར་བྱེད་པ་

ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ལུན་པ་སེལ་⁴བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་མར་

མེས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་དག་སྤང་བར་བྱེད་དོ། །

མར་མེ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བས་ཀྱང་རང་དང་གཞན་གྱི་

བདག་ཉིད་⁵དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རིགས་པ་

ཡིན་ནོ། ། (VII.9)

བཤད་པ། མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པས་ལུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །

ཞེས་བེར་བ་དེ་ཇི་སྐོས་ཤིག།

ཇི་ལྟར་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པས།

ལུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །

གང་ཚོ་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པ།

ལུན་པ་དང་ནི་སྤྲད་པ་མེད། ། (VII.10)

གང་ཚོ་མར་མེ་དང་ལུན་པ་དག་གཅིག་ན་⁷ ། མི་སྤྱིད་པའི་ G 290b

སྤྱིར་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལུན་པ་དང་སྤྲད་པ་མེད་པ་དེའི་ཚོ་⁸

ཇི་ལྟར་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལུན་པ་དང་མ་སྤྲད་པ་དེས་ལུན་པ་

སེལ་བར་བྱེད། ། (VII.10)

¹ 'pi: dJ, LVP hi.

¹ དེ་འདྲུག་: DC འདྲ་བྱེད་ .

² གང་ : DC ཀྱང་ .

³ དོ། : PNG དེ། .

⁴ མེལ་ : P སེལ་ .

⁵ DC add དེ་ .

⁶ དེ་ཇི་ : PN དེ་ཇི་; DCG དེ་; cf. p.127, l. 5.

⁷ ན་ : DC ནི་ .

⁸ ཚོ་ : DC སྤྱིར་ .

aprāpyaiva pradīpena
yadi ○ **vā nihataṃ tamaḥ** ‹•›
ihasthaḥ sarvvalokasthaṃ
sa tamo nihaniṣyati • (VII.11)

atha punar **aprāpyaiva pradīpena tamo**
hataṃ nanv evaṃ ○ **satīhasthaḥ**
pradīpaḥ sarvvalokasthaṃ ta[mo]
(niha)[nyāt*] ‹•› (ko) **viśeṣaḥ yat tulyāyām**
(24?)a4 **aprāptau kvacid dha[nyāt*]** [∇] (kvaci)n na
hanyāt* ‹•› (VII.11)

[kim] cānyat*

pradīpaḥ svaparātmānau
saṃprakāśayate yadi •
tamo 'pi svaparātmānau
cchā○**odayiṣyaty asaṃśayam** • ‹||›
(VII.12)

iha • **pradīpa{h}s tamasah pratipakṣe**
varttate • **yady** **api pradīpaḥ**
svaparātmānau ○ **prakāśayati** ‹•›
a{...}saṃśayam **idaṃ pra(sajyate yat**
ta)mo 'pi [sva]pa[rā]tmānau cchādayatīti
(24?)a5 ‹•› na [ca ta](maḥ) [∇] [svapar]ātmānau
cchādayati • **yadi hi cchādayet paravat**
tamo 'pi nopalabhye[ta • tama]so
n[opalabdhi](r) nn(i)tya(m) ○
bhāvopalabdhiḥ syāt* ‹•› na ca nityam
upalabhyamte bhāvāḥ tasmān na tamaḥ
svaparātmānau cchādayati • **saty evaṃ**

མར་མེ་སྤྲད་པ་མེད་པར་ཡང་།།
གལ་ཏེ་སྲུང་བ་སེལ་བྱེད་ན།།
འཇིག་རྟེན་ཀློན་ཀློན་གནས་པའི་སྲུང་།།
འདི་ན་འདྲུག་པ་དེས་བསལ་འགྲུང་། (VII.11)

ཅི་སྟེ་མར་མེས་མ་²སྤྲད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་སྲུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་
ན་ནི་དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་ཀློན་ཀློན་གནས་པའི་སྲུང་བ་དག་ཀྱང་
མར་མེ་འདི་ན་འདྲུག་པ་དེས་བསལ་བར་འགྲུང་ཏེ། མ་སྤྲད་
པར་³འདྲ་བ་ལས་ལ་ལ་ནི་སེལ་བར་བྱེད་ལ། ལ་ལ་ནི་སེལ་
བར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ལྟར་པར་ཅི་ཡོད།། (VII.11)

[∇] ཡང་གཞན་ཡང་།

C 186a

མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས།།
གལ་ཏེ་སྲུང་བར་བྱེད་ཀྱང་ན།།
སྲུང་བ་འང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས།།
སྐྱིབ་པར་འགྲུང་བར་བེ་ཚོམ་མེད།། (VII.12)

འདི་ན་མར་མེ་ནི་སྲུང་བའི་གཉེན་པོར་གནས་པ་ཡིན་པས་དེས་ན་
གལ་ཏེ་མར་མེས་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་⁴དག་སྲུང་བར་
བྱེད་པར་གྱུར་ན། སྲུང་བས་ཀྱང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས་
པོ་[∇]དག་སྐྱིབ་པར་ཐལ་བར་འགྲུང་པ་འདི་ལ་བེ་ཚོམ་མེད་པ་ N 205b
ཞིག་ན་སྲུང་བས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དག་སྐྱིབ་པར་
མི་བྱེད་དོ།། གལ་ཏེ་སྐྱིབ་པར་བྱེད་ན་ནི་གཞན་བཞིན་དུ་
[∇]སྲུང་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་པར་འགྲུང་རོ།། སྲུང་བ་མི་ P 214b
དམིགས་ན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་ཏུ་སྲུང་བར་འགྲུང་བ་ཞིག་ན།
དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་ཏུ་མི་སྲུང་བས་དེའི་སྐྱིར་སྲུང་བས་[∇]ནི་རང་ G 291a

¹ བསལ་: DC སེལ་ .

² མེས་མ་: DC མེ་ ; cf. BP_{Ms} *aprāpyaiva pradīpena* .

³ པར་: D པ་; C བ་ .

⁴ པོ་: p པོར་ .

(24?)b2 ◌ + + + + + + + + + + + + + + +
 + ○

(*yad uktam utpādaḥ param utpādayatīti tad api nopapa*)[dyate] <◌> ya[di] <<[evam] (utpādaḥ)>> (pa)[raṃ utp](ā)[day](ati) <◌> sa [para utpā](*denotpādayitavya*) ○ u[tpanno vā utpadya](*ta anutpannam votpadyamānaṃ vā • tatra*

**notpadyamānaṃ notpannam
 nānutpannaṃ kathaṃcana •**

(24?)b3 ◌ [utpadya]te [ta](d v)y[ākhyātam]¹
 gam[yamānaga](tāgataiḥ || VII.14
utpannam utpadyate na kathaṃcid upapadyate nānutpa)○[nnam no]tpadyamāna(ṃ • tat) ka(tha)m ity ucyate •

**tad vyākhyātam
 gamya[māna]gatā[ga](ai)ḥ** <||>

(VII.14cd)
 [ya]thā gata(m) na gamya[te]
 [gamikkriyā]On[i]vr̥tteh [tathā
notpannam utpadyate]
 (jani)[kkriyāniv̥rt]teḥ <◌> [utpann](*sya*

(24?)b4 *punarjanikriyā nāsti •* ◌^v *atha*) [puna]r jāye[ta na] kadā[cin na jāyate] (• *na caitad iṣṭam**) [• tasmān **notpanna](m utpa)[dyate] •**

¹ [ta](d v)y[ākhyātam]: dJ *tad ākhyātam*; LVP *tathā-khyātam*; Tib. རྒྱལ་པར་བཤམ་པ། . Cf. Ye 2007: 151.

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་པས་བདག་ཉིད་
 སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་འཐད་པའི་ ། དོན་མེད་པ་འདི་
 ཅི་འདྲི་སྐྱེད་བྱེད་དེ། སྐྱེས་ཟིན་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བས་ཅི་བྱ། དེ་ལྟར་ན་
 ར་ཞིག་སྐྱེ་བས་²བདག་ ། ཉིད་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། ། (VII.13) C 186b

སྐྱེ་བས་གཞན་ ། སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གང་སྐྱས་པ་དེ་ཡང་ G 291b
 མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་སྐྱེ་བས་ ། གཞན་སྐྱེད་པར་བྱེད་ N 206a
 བ་སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་གཞན་དེ་སྐྱེས་པ་འམ་མ་སྐྱེས་པ་འམ།
 སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་གང་ལ། དེ་ལ།

སྐྱེས་དང་མ་སྐྱེས་སྐྱེ་བཞིན་པ།
 ཇི་ལྟར་ཡང་སྐྱེད་མི་བྱེད། ། (VII.14ab)

སྐྱེས་པ་³ནི་ཇི་ལྟར་ཡང་སྐྱེད་པར་མི་ ། འཐད་དོ། ། མ་སྐྱེས་པ་ P 215a
 ཡང་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་ལ། སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡང་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་
 དོ། ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བཤད་པ།
 མོང་དང་མ་མོང་བཞོམ་པ་⁴ཡིས། །

དེ་དག་རྣམས་པར་བཤད་པ་ཡིན། ། (VII.14cd)

ཇི་ལྟར་མོང་བ་ལ་འགྲོ་བ་མེད་དེ། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འདས་ཟིན་
 པའི་སྐྱེར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ཡང་སྐྱེད་པར་མི་
 བྱེད་དེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་འདས་ཟིན་པའི་སྐྱེར་རོ། ། སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་
 སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མེད་དེ། ཅི་སྟེ་ཡང་སྐྱེད་⁵པར་འགྱུར་ན་ནི་ནམ་
 ཡང་མི་སྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་བས་དེ་⁶ནི་མི་འདོད་དེ། དེའི་སྐྱེར་
 སྐྱེས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །

¹ པའི་: PNG བ .
² སྐྱེ་བས་: C སྐྱེས་པས་ .
³ སྐྱེས་པ་: D སྐྱེས་པ་; C སྐྱེ་བ་ .
⁴ བ་: PNG མ .
⁵ སྐྱེད་: DC སྐྱེས་ .
⁶ དེ་: PN དེའི་ .

[anu](tpannam api no)Otpa[dya]te •
 kutah <•> asatvāt* <•> kiṃ hi tad
 anutpannam yad utpatsyate • [athāsa](n
 utpa)dyeta • śaśaviṣā[ṇam apy utpadye]ta
 • O (na cotpa)[dyate ta](smā)d
 anu[tpannam api notpadya](te •)

[idā]n[ī]m utpadyamā[naṃ no]tpadyate
 (24?)b5 (• utpannam ānutpannam ca
 mu)[ktvotpa]dyamānasyābhā[vāt*]
 utpādadvayaprasa(m)[gāc] ca •
 ya[dyo](gāc c)[o]tpadyamā[nām i](ti
 bhavati) O [yadyogāc co]tpa[dyata] iti
 ucyate •
 kiṃ cānyat* <•> ihotpadyamānaṃ nāma
 yasya kiṃcid utpannam [kiṃcid
 anutpanna]m ato 'nyathotpa](nnaṃ vā)
 anutpannam vā syā<t* > • tad yadi tad
 utpannānutpannam utpāda utpā[da](yati
 (24?)b6 ^vtāvad yat ta)[sya kiṃci](d u)[tpannam na
 ta]dutpā[d](eno)[tpā](ditam) [bha](va)[ti] (•
 na ca tad utpannam utpadyamā)[naṃ
 bhava](ti •) [kiṃ] kāO[raṇ](aṃ • tasminn
 u)[tpane hi notpadyamānaṃ bhava]ti •
 (utpadyamānaṃ) [cotpadya](ta) [ity]
 (u)[cyate] <•> [yadi vā] (kiṃcit

མ་སྐྱེས་པ་ཡང་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དེ། ཅི་འདྲི་སྐྱེར་ཞེ་ན། མེད་¹ D 191a
 བའི་སྐྱེར་རོ། ། མ་སྐྱེས་པ་ལ་གང་སྐྱེད་² པར་འགྲུར་བ་ཅི་
 ཞིག་ཡོད། ཅི་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་སྐྱེད་³ པར་འགྲུར་ན་ནི་རི་བོར་གི་
 རྩ་ཡང་སྐྱེད་⁴ པར་འགྲུར་བ་ཞིག་ན་སྐྱེད་⁵ པར་མི་འགྲུར་ཏེ།
 དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པ་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །
 ད་⁶ བོ་སྐྱེ་བ་ཞིན་པ་ཡང་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དེ། སྐྱེས་པ་དང་མ་
 སྐྱེས་པ་མ་གཏོགས་པར་སྐྱེ་བ་ཞིན་པ་མེད་པའི་སྐྱེར་དང་། སྐྱེ་བ་
 གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྲུར་བའི་⁷ སྐྱེར་ཏེ། གང་དང་ལྷན་
 བས་སྐྱེ་⁸ བ་ཞིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྲུར་བ་དང་། གང་དང་ལྷན་ G 292a
 བས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་བཟོད་པའོ།⁹
 ཡང་གཞན་ཡང་། དའི་ལ་སྐྱེ་བ་ཞིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞི་གང་གི་ཅུང་
 ཟད་ནི་སྐྱེས་ཅུང་ཟད་ནི་མ་སྐྱེས་པ་འཇམ། ཡང་ན་དེ་ལས་གཞན་
 པ་སྐྱེས་པ་འཇམ།¹⁰ མ་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་གྲང་¹¹ ན། དེ་ལ་གལ་
 ཏེ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་རེ་ཞིག་
 དེའི་གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་¹² པ་དེ་ནི་¹² སྐྱེ་བ་དེས་བསྐྱེད་པ་མ་ N 206b
 ཡིན་ལ། སྐྱེས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་འདྲི་སྐྱེར་ཞེ་ན། དེ་
 སྐྱེས་ན་སྐྱེ་བ་ཞིན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཞིན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །
 ཞེས་ཀྱང་བཟོད་པའི་སྐྱེར་རོ། ། གལ་ཏེ་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་
 མེད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེས་ན་ནི། དེའི་ལྷག་མ་¹³ ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱེ་ C 187a

1, 2, 3, 4 སྐྱེད་: PNG བསྐྱེད་.
 5 PNGDC omit མ་ .
 6 དེ: DC དེ.
 7 G add ཡང་ .
 8 དོ: P དེ .
 9 བའོ།: DC བར། .
 10 G omits ཡང་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་སྐྱེས་པ་འཇམ། .
 11 གྲང་: DC གང་ .
 12 སྐྱེས་: DC སྐྱེད་.

tad utpannam uOtpā][dena] (*vinaivo-tpadyate* • *śeṣo 'p*)[y a]sya tathaiva vinotpāde[n]o[tpa]dyate <•> [ko] (viś)e(*śaḥ*)
 + + + +

1 folio is lost.

...

(26?)a1 ▽ + + + + + + +
 [yadā](n)[utpann](o) [bhāv](o) [na
 katha](m)[cid utpa]dyate¹ • tadā ta[smin
 utpādarahit](e) ○ (*bhāve*) [a](*sati*) [kasya
 hetup](r)[atyay](o² *bhavati* •
hetupratya)[ya](m) [ya](m ā)[śri](tya
 kkri)[yā](rabh)[y](ate **ki**)[m u]tpādyate <•>
 yac ca nārabhyate [ta]n notpādyate tasya
 kuOta utpattiḥ <•> ya[sya co]tpattir nāsti
 (*tat katham ut*)[patt](im)
 [prat](ītyotpadyate • *tasmāt pratīyasamu-*
tpādavādīnām ▽ *drṣṭir* u)[tpadyamāna](m)
 [cotpatti](ś *ca śāntam iti* // VII.17)

¹ [utpa]dyate: ≠ BP_{Tib} འབྲུག་བྱེད་ (=upapadyate).

² An interlinear insertion can be seen here. Due to the damage, neither the insertion itself nor the text in which it inserts can be read clearly.

བམེད་པ་ལོ་ནར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ ་ རེས་སོ། ། ཡང་ན་དེའི་ P 215 b
 གང་ཅུང་ཟད་ནི་སྐྱེ་བམེད་པ་ལོ་ནར་སྐྱེ་ལ་ཅུང་ཟད་ནི་སྐྱེ་བས་
 སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་པ་བརྗོད་དགོས་སོ། །

.....

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ།
 འགའ་ཞིག་གང་ན་ཡོད་ཀྱང་ག།
 དེ་ནི་ཅི¹་སྐྱེར་དེར་སྐྱེ་འགྱུར།
 ཡོད་ན་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། (VII.17)

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ན་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ་འགའ་ཞིག་
 ག་ཞེད་ན་ཡོད་པར་ ་ འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་སྲིད་ན་ནི་དེས་ན་དངོས་ G 294a
 པོ་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱ་བ་དག་ཀྱང་ཐ་
 ལྷན་གདགས་སུ་རུང་གང་ག། གང་གི་ཚོ་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ་མི་
 ལྟར་ཡང་མི་འཐད་པ་དེའི་ཚོ་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཡོད་
 པ་³མ་ཡིན་ན་གང་གི་རྒྱ་དང་ ་ རྒྱུན་དུ་འགྱུར། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ N 208a
 གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་ཚོམ་པར་བྱེད་ཅིང་གང་ཞིག་
 སྐྱེད་⁴པར་བྱེད། གང་ཚོམ་པར་མི་བྱེད་སྐྱེད་པར་⁵མི་བྱེད་
 པ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་གལ་ཡོད། གང་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་⁶ཇི་ལྟར་
 སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་⁷ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། དེ་ལྟ་བུ་ན་རྟེན་⁸
 ཅིང་ ་ འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི་སྐྱེ་བ་ཞིག་ D 192b
 པ་དང་སྐྱེ་བ་ཞི་བ་ཡིན་ལོ། ། (VII.17)

¹ ཅི: PNG ཅིའི .

² སྐ: PNG སྐོན .

³ DC add དེ .

⁴ སྐྱེད: PNG བསྐྱེད .

⁵ སྐྱེད་པར: DC སྐྱེ་བར .

⁶ DC omit དེ .

⁷ བརྟེན: P རྟེན .

⁸ རྟེན: N བརྟེན .

⁹ སྐྱ: D སྐ .

[kiṃ cānyat*]

(u)[tpadya]māna(m) u[tpā](do)

ya)di co[tpā]dayaty ayaṃ <•>

utpā○[dayet tam] utpādam

utpādaḥ katamaḥ p(u)naḥ

<||>(VII.18)

yadi cotpadyamānaṃ param utpāda

utpādayati • tam idānīm utpādam

katama ○ utpāda utpādayati • (VII.18)

tatraitat syāt* anya utpāda enam
utpādayatīty attra brū(maḥ •

anya utpādayaty enaṃ

(26?)a3 ^vya)[dy] utpā[do] 'navasthitiḥ <•>

a[thā]nutpāda utpannaḥ

sarvvaṃ utpadyatāṃ tathā •

(VII.19)

ya utpā[da](h) [para]m utpadyamā○nam

utpādayati • ta[m] yady anya utpāda

utpādayati • saty evaṃ anavasthā

prasajyeta • tam apy anya utpā○dayati •

tam apy anya ity aṃto na syāt* <•> na

caitad iṣṭaṃ <•>

ཡང་གཞན་ཡང་།

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིས་ནི།

སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་སྐྱེད་ ་བྱེད་ན།

སྐྱེ་བ་དེ་ནི་སྐྱེད་བྱེད་པ།

སྐྱེ་བ་ཡང་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། (VII.18)

གལ་ཏེ་སྐྱེ་¹བ་དེས་སྐྱེ་བཞིན་པ་གཞན་པ་²སྐྱེད་པར་བྱེད་ན།

འོན་ཏེ་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན།

(VII.18)

དེ་ལ་འདི་སྣམ་དུ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་³གཞན་ཞིག་གིས་སྐྱེད་⁴པར་སེམས

ན། དེ་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཞན་ཞིག་གིས།

དེ་སྐྱེད་⁵ཐུག་པ་མེད་⁶པར་འགྱུར། (VII.19ab)

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཞན་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བཞིན་པ་གཞན་སྐྱེད་པར་བྱེད་

པའི་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་⁷ན་དེ་ལྟ་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་

བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་སྐྱེད་⁸ཅིང་དེ་ཡང་གཞན་

གྱིས་སྐྱེད་⁹དེ་མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ནི་མི་འདོད་དོ།

¹ སྐྱེ: D སྐྱེ.

² PNG omit པ .

³ G add ཡང .

^{4,5} སྐྱེད: PNG བསྐྱེད .

⁶ P omits པ་མེད .

⁷ PNGDC omit པའི་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད ; cf. BP_{Ms}, ll. 18-19; Saito 1984, pt. 2, p. 103, note 4.

⁸ གྱིས་སྐྱེད: PNG གྱི་བསྐྱེད .

⁹ སྐྱེད: PNG བསྐྱེད .

atha matam **anutpāda** (*eva parotpāda*
 (26?)a4 **utpanna** i)ty attra brūmah <◊>
sarvvaṃ utpadyatām¹ **tathā** •
 (VII.19d)

yathāsau parotpāda utpādena vinotpannaḥ
 (**tathā ca sarvaṃ** ○
vinotpāde)notpadya[**tām** • kim anayā]
 vyar[thayā kal]pa[na]yā utpādaḥ param
 utpādayatīti • viśeṣahetvapa○deśo vā
 karttavyaḥ ittham utpāda evānutpāda
 utpadyate • [anye] punar bhāvā
 (26?)a5 notpā(*dena vinotpadyānta*) [i]ti sa [ca] na
 kkriyate • tasmād etad api yat kiñcid
 utpādaḥ param utpādayatīti <||> (VII.19)

(*kiṃ cānyat** • *iha yadi kasyacid*
*bhāvasyotpattiḥ syāt** • *iyam sato vā*)
 [utpattiḥ syād a]sato vā tatra ||

sataś ca tāvad utpa○**ttr**
asataś ca na yujyate • (VII.20ab)

¹ *utpadyatām*: = dJ; LVP *utpadyate*.

ཅི་སྟེ་གཞན་སྐྱེད་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེས་སོ་སྟེ་མ་ན། G 294b
 དེ་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
 ཅི་སྟེ་སྐྱེ་བ་མེད་སྐྱེ་བ།

ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར། (VII.19cd)

ཇི་ལྟར་གཞན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་སྐྱེད་པ་གཞན་མེད་པར་
 སྐྱེས་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་གཞན་མེད་པར་ C 188b
 སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་པས་གཞན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་
 བྱ་བ་དོན་མེད་པའི་རྟོག་པ་འདིས་ཅི་བྱ། ཡང་ན་འདི་ལྟར་སྐྱེ་
 བ་ཉིད་ནི་སྐྱེད་པ་གཞན་མེད་པར་སྐྱེ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་
 དག་ཞི་སྐྱེད་པ་གཞན་མེད་པར་མི་སྐྱེ་ལོ། ། ཞེས་ཐུང་པར་གྱི་
 གཏན་ཚིགས་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་བྱེད་པས་དེའི་
 སྐྱེར་བས་སྐྱེ་བཞིན་པ་གཞན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་
 བྱ་བ་དེ་གྱི་ནའོ། (VII.19)

ཡང་གཞན་ཡང་། འདི་ལ་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་ N 208b
 བར་འགྱུར་ན་དེ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྲང་ན།
 དེ་ལ།

རེ་ཞིག་ཡོད་དང་མེད་པ་ཡང་། །
 སྐྱེ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། (VII.20ab)

¹ སྐྱེད་པ་ནི་སྐྱེ་བ་: PNG བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱེད་པ་ .
² PNGDC སྐྱེ། ; should be སྐྱེས་; cf. BP_{Ms} *utpannaḥ*.
³ སྐྱེད་: PNG བསྐྱེད་ .
⁴ PNGDC སྐྱེས་པས་; should be སྐྱེ་བས་; cf. BP_{Ms}
utpādaḥ.
⁵ DC add མེད་པ་ .
^{6,7} སྐྱེད་: PNG བསྐྱེད་ .
⁸ པས་: PNG པ་ .
⁹ PNGDC omit སྐྱེར་; cf. BP_{Ms} *tasmād*.
¹⁰ DC omit པར་བྱེད་ .
¹¹ DC omit གལ་ཏེ་ .

(26?)a6 **satas tāvad utpattir na yujyate** •
 utpattiprakḥ[*pter vyarthatvāt** • [∇] *sato hi*
kiṃ puna][rutpatteh] (pra)[y](o)janam* •
asato 'p[y] (u)tpattir **na y(u)j(ya)[te]** (•
kutaḥ • *asattvāt** • *tatra kasya utpattiḥ*
*syāt** • *athāsata utpattiḥ syāc*
chaśaviṣāṇasyo)[tpattiḥ syāt* <•>
 [kṣī]ṇadoṣāṇām ca punaḥ (doṣ)otpattiḥ
 syāt* <•> ○ [na caitad iṣṭam tasmā]d **asato**
 'py utpattir **na yujyate** •
 tatraitat syāt* [sadasata] (*ekasyotpattir iti*
 • *ucyate* •

(26?)b1 [∇] **na sataś cāsataś ceti** • VII.20c

sadasato 'py utpattir na yujyate • *katham*
*iti cet** • *ucyate* •

pūrvam evopapāditam* || VII.20d

tad pūrvam upapāditam

sataś ca tāvad utpattir

asataś ca na yujyata iti • VII.20ab

sadasata ubhayānuvartanatvāt
pūrva][pra]tyākhyātenobha○y[am]
 pratyākhyātam eva bhavati •

atha vā **sataś cāsataś ca** sadasataś ca

(26?)b2 *y(athotpattir na yujyata ity e'tat*
p)ūrvam [evo]papāditam • (k)va •

རེ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སྐྱེ་བར་¹རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བར་
 བརྟག་པ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྐྱིར་རོ། ། འདི་ལྟར་ཡོད་
 པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བས་ཅི་ཞིག་གྲ། མེད་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཅིའི་སྐྱིར་ཞེ་ན། མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཅི་ཞིག་
 སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་མེད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་ནི་རི་བོང་གི་རྩ་
 ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ཉེས་པ་ཟད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་²ཉེས་
 པ་[∇]སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་³དེ་ནི་མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟ་[∇]བས་ན་
 མེད་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་[∇]རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

P 217b
 G 295a
 D 193a

དེ་ལ་འདི་སྟུང་དུ་ཡོད་མེད་གཅིག་སྐྱེ་བར་སེམས་ན། བཤད་པ།
 ཡོད་མེད་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། (VII.20c)

ཡོད་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བར་རིགས་⁴པ་མ་ཡིན་ནོ། ། གཤམ་ཏེ་ཇི་ལྟར་
 ཞེ་ན། བཤད་པ།

གོང་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། (VII.20d)

དེ་ནི་གོང་དུ།

རེ་ཞིག་ཡོད་དང་མེད་པ་ཡང་། །

སྐྱེ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། (VII.20ab)

ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་ནི་གཉིས་ལ་སྟེགས་པས་དེ་
 གཉིས་ནི་དགག་པ་སྟེ་མས་བཀག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་ཡོད་མེད་དག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། དང་པོ་ཁོ་ནར་⁵བསྟན་ཟིན་ཏེ།⁶
 གང་དུ་ཞེ་ན།

¹ བར: PNG བ .

² PNG add ཡང .

³ བས: PNG བ .

⁴ རིགས: PNG རིག .

⁵ བར: DC བ .

⁶ ཏོ།: PNG ཏེ .

na san nāsan na sadasan
 dharmmo ni(r)va[rtta]te ya[dety]
 (I.7ab) [attra]
 y. ... ○ .. + + + + + + + + + + +¹
 (VII.20)

གང་ཚོ་ཚོས་ནི་ཡོད་པ་དང་།
 མེད་དང་ཡོད་མེད་མི་བསྐྱབ་པ།
 ཇི་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྲ།
 དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མི་རིགས་སོ། (I.7)

ཞེས་བྲུབ་དེར་རོ། (VII.20)

(*kiṃ cānyat** •
niruddhyamā)nas[y](otpattir
na bhāvasyo)papa[dya](te) •
 (VII.21ab)
 iha bha{{..}}vān ā○(ho)[tpa]dyamā[no
 bhāva u]tpadyata iti • utpadyamānasya ca
 (26?)b3 bhāvasya nirodhena bhavita(vyam* •) ▽
 (k)[u]taḥ ‹•› bhaṅga[la]kṣaṇatvāt*
 bhāvasya ‹•› **niruddhyamānasya**
bhā[vasyo]tpatti[r no]papadya[te] •
 utpadya)[mā]○(na)[sya] (hy
abhivardhamāna)[sya] (utpa)[tt](i)ḥ sy[āt*]
 ‹•› [yasya] (*bhaṅga*)[kṣa](yena
 bha)vi[tav]ya[m] ‹•› [na ca] kṣayam
 utpattir bhavatīti ‹•›
 [atha] ○ matam [nai]votpadyamānāva-
 sthāyām niruddhyata {•} ity attra brū[mah]
 [ya]ś cā**niruddhyamānas tu**
 (26?)b4 [sa] (**bhāvo**) ▽ [nopapadya]te •
 (VII.21cd)

ཡང་གཞན་ཡང་།
 དངོས་པོ་འགག་²བཞིན་ཉིད་ལ་ནི།
 སྐྱེ་བ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། (VII.21ab)
 འདི་ལ་ཁྲོད་ཀྱིས་³དངོས་པོ་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་
 ཞེས་སྐྱས་པས་དངོས་པོ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་འགག་པ་ཡང་ཡོད་པར་
 འགྱུར་རོ། ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ནི་འཇིག་པའི་⁴མཚན་ C 189a
 ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། དངོས་པོ་འགག་བཞིན་པ་ལ་ནི་
 སྐྱེ་བ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱེ་བཞིན་པ་མཚན་པར་
 འཕེལ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་⁴འཇིག་པས་⁴ཟད་པར་ N 209a
 འགྱུར་བས་ཟད་པ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ།
 ཅི་སྟེ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་⁴གནས་སྐབས་ན་འགག་པར་མི་འགྱུར་ G 295b
 པ་ཉིད་དོ་སྟུང་ན། དེ་ལ་བཞད་པར་བྱ་སྟེ།

གང་ཞིག་འགག་བཞིན་མ་ཡིན་པ།
 དེ་ནི་དངོས་པོར་མི་འཐད་དོ། (VII.21cd)

¹ According to BP_{Tib}, the lost *akṣaras* before next verse should be from verse I.7cd, i.e., *katham nirvartako hetur evam sati hi yujyate*. But the remaining *y* seems to exclude this possibility.

¹ ལྟ: PNG ལྟར .
² འགག: PNG འགག .
³ ཀྱིས: G ཀྱི .
⁴ པས: DC པ .

[yady] (u)tpadyamāno na niruddhyate
 nai[vo]pa[padyamā]no¹ bhā[v]o bhavati <•>
 kuta[h] <•> ○ [bh](āva)[lakṣa](nā)[bhā]vāt*
 <•> (*bhaṅgo hi*) [bhāva]lakṣaṇam <ity²>
 apadiṣṭam (ta)dabhāvāt katham bhāvaḥ
 syāt* <•> sati [c]ai[va](m) yad ucyate
 • ○ utpadyamāno bhāva utpadyata iti •
 tad vyāhataṃ bhavati <•> a[bh]ā[va]
 (26?)b5 utpadyamāna [u](*tpadyata iti* [∇] *prasajyata*
i)[ti] (• *tasmāt* para)[m u]tpāda
 utpādayatī[ty etad ap]i (nopa)padyate •

[yaś ca na svātmāOnam] na [para]m
 utpādayati [sa katha]m utpādaḥ syāt* <•>
 tasmān notpādo vidyate • || (VII.21)

attrāha • sthitir asti sā ca nānutpaOnnasya
 bhāvasyopapadyata iti • utpādo 'pi
 prasiddha eveti ||

(26?)b6 ucyate • iha (*yo bhāvaḥ tiṣṭhāti sa*
sthito) vā ti[ṣ](the)d asthito vā tiṣṭhet*
 (*tiṣṭhan vā ti*)ṣṭhet* <•> [tatra] •

nā[sth]itas [t]i[ṣṭhate] bhāva(h) ○
[s](th)i(to) bhāvo na tiṣṭhati •
[na] ti[ṣṭha]te tiṣṭhamā[na]ḥ
 (VII.22abc)³

གཤམ་ཏེ་དངོས་པོ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཉིད་ན་འགག་པར་མི་འགྱུར་ན་¹
 སྐྱེ་བཞིན་པ་ཉིད་དངོས་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅིའི་
 ཕྱིར་ཞེན། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་ལྟར་
 འཇིག་པ་ནི་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་དེ་མེད་ན་ཇི་
 ལྟར་²དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ ། དངོས་པོ་ P 218a
 སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གང་སྐྱས་པ་དེ་ཉམས་པ་
 དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་
 བར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་སྐྱེ་བས་གཞན་སྐྱེད་
 པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །

གང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་ལ། ། གཞན་གྱི་ D 193b
 བདག་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཇི་ལྟར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་སྐྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། (VII.21)

འདིར་སྐྱས་པ། གནས་པ་ནི་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ་
 ལ་མི་འཐད་པས་སྐྱེ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །

བཤད་པ། འདི་ལ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་གནས་པར་འགྱུར་ན་དེ་
 གནས་པ་གནས་སམ། མ་གནས་པ་གནས་སམ། གནས་བཞིན་
 པ་གནས་གང་ན། དེ་ལ།

དངོས་པོ་གནས་པ་མི་གནས་ཏེ། །

དངོས་པོ་མ་³གནས་གནས་པ་ ། མི་ན། །

གནས་བཞིན་པ་ཡང་མི་གནས་ཏེ། ། (VII.22abc)

G 296a

¹ -upa[padyamā]no: BP_{Tib} སྐྱེ་བཞིན་པ་ (= utpadyamānaḥ).

² Cf. pt. 1, p. 143, ll. 6, 7, ity apadiṣṭam.

³ = dJ; LVP [na sthitabhāvas tiṣṭhaty asthitabhāvo na
 tiṣṭhati / na tiṣṭhati tiṣṭhamānaḥ ko 'nutpannaś ca tiṣṭha-
 ti //].

¹ ན: DC བ .

² G adds དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་དེ་མེད་ན .

³ མ: N མི .

¹.. tā(van nā)sthito bhāvas tiṣṭhati <•>
 kutaḥ <•> sthānāsthānāyor vvirodhāt* <•>
 ○ sthito 'pi bhāvo na tiṣṭhati [na]
 tiṣṭha[te] tiṣṭhamānaḥ + +
 + + + +

རེ་ཞིག་དངོས་པོ་གནས་པ་ནི་གནས་པར་མི་བྱེད་དེ།¹ གནས་པ་
 ལ་ཡང་གནས་པས་²ཅི་བྱ། གནས་པ་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། གང་དང་ལྡན་པས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བ་
 དང་།³ གང་དང་ལྡན་པས་གནས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་
 འགྱུར་བའོ། དེ་ལྟར་གྱུར་ན་གནས་པ་པོ་ཡང་གཉིས་སུ་ཐལ་
 བར་འགྱུར་བས་དེ་ནི་མི་འདོད་དོ། དངོས་པོ་མ་གནས་པ་
 ཡང་གནས་པར་མི་བྱེད་དེ། ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གནས་པ་དང་
 གནས་ ་ པ་མ་ཡིན་པ་⁴གཉིས་མི་མཐུན་པའི་སྤྱིར་ ་ རོ།^{N 209b}
^{C 189b}
 གནས་བཞིན་པ་⁵ཡང་གནས་པར་མི་བྱེད་དེ། ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ག
 ནས་པ་དང་མ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པར་གནས་བཞིན་པ་མི་
 སྲིད་པའི་སྤྱིར་དང་། གནས་པ་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་།
 གནས་པ་པོ་ཡང་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ།
 ཡང་གཞན་ཡང་།

མ་སྐྱེས་གང་ཞིག་གནས་པར་བྱེད། (VII.22d)

2 folios are lost.

...

.....

་ ཡང་གཞན་ཡང་། འདི་ལ་གལ་ཏེ་⁶རེ་ཞིག་འགག་པ་ཞིག་ G 300b
 ཡོད་པར་གྱུར་ན། དེ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་འཇམ། མེད་པ་ལ་བརྟག་⁷
 གང་ན། དེ་ལ།
 རེ་ཞིག་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ།
 འགག་པ་འབྲན་པར་མི་ ་ འགྱུར་རོ། (VII.30ab) D 196b

29a1 ་ + + + + + + .. + ..
 s(a)t(a)[ś ca] t[āva](d bh)āv(a)sy(a)
 n(i)rodh[o] n[o]pa(pa)[dyate] •
 (VII.30ab)

¹ A line of about 14 small akṣaras is written in the bottom margin. However, these akṣaras are illegible and no insertion mark is found. The commentary here corresponds with the order of Sanskrit verse and not with its Tibetan translation.

¹ དེ་ N རོ .
² G omits བས .
³ DC omit གང་དང་ལྡན་པས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བ་དང་། .
⁴ PN omit བ .
⁵ DC omit བ .
⁶ ཏེ་ D ཏ .
⁷ ལ་བརྟག་: P ལ་རྟག་; DC བརྟག་.

[satas] (t)āva○t [t]i[ṣṭh](ato bhāvasya
 nirodho nopapadyate • kiṃ kāraṇam* •
 ekatve) [na hi bhāvaś ca]
 (nā)[bhā]vaś c[o]papadyate • ||
 (VII.30cd)

(sato bhāva)○[sya ya](t sa)[tvam
 sa](dbhā)[vaḥ] <•> [niruddhasya ca
 bhāvasya yad asatv](am) [asadbhāvaḥ] <•>
 29a2 [bhāvābhā](vau paraspara)[v](i)rodhi-
 [nau] yad ekattra¹ [no]papady[te]
 tasmāt sato bhāvasya na nirodha
 upapadyate • || (VII.30)

asa[to] 'pi ○ [na] (bhāva)[sya]
 (nirodha upapadya)[te] •

[ka]tham i[ti] •
 [na dvi]t(i)yasya śi(ra)[sa](ś)
 [cch](e)danam vidyate {•} yathā <||>
 (VII.31)
 kiṃ hy asato ni○(ru)[ddhyate] (tadyathā)
 [dvitī]yam śira{{.}}h (a)vidyamānam
 <na> śakyam cchettum iti • (VII.31)

29a3 [yad apy u](ktaṃ nirodhasya) ▽ nirodha ity
 attra brūmah

na svātmanā nirodhasya²
 nirodho na parātmanā • (VII.32ab)

རེ་ཞིག་དངོས་པོ་ཡོད་པ་གནས་པ་ལ་ནི་འགག་པ་འབྲད་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར།

དངོས་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དག།

གཅིག་ཉིད་ན་ནི་འབྲད་པ་མེད།། (VII.30cd)

དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་པའོ།།
 དངོས་པོ་འགགས་¹ པའི་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི་དངོས་
 པོ་མེད་པ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་
 པ་དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་གཅིག་པ་ཉིད་ན་² འབྲད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 དེ་ལྟ་བུ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་འགག་པ་འབྲད་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། (VII.30)

དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་ལ་འདར།།

འགག་པ་འབྲད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།

མགོ་གཉིས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་ནི།།

བཅད་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ལོ།། (VII.31)

མེད་པ་ལ་ཅི་ཞིག་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་མགོ་གཉིས་
 པ་མེད་པར་བཅད་པར་མི་ལྷས་པ་བཞིན་ལོ།། (VII.31)

འགག་པའི་[▽] འགག་པ་ཞེས་གང་སྐྱས་པ་དེ་ལ་བཞད་པར་བྱ། C 192b
 ལྟེ།

འགག་པ་འགག་པ་གཞན་དང་ནི།།

དེ་ཉིད་གྱིས་གྱུར་འགག་མི་རིགས།། (VII.32ab)

¹ ekattra: BP_{Tib} གཅིག་པ་ཉིད་ན་(= ekatve).

² nirodhasya: dJ, LVP nirodho 'sti; MK_{Tib}, PSP_{Tib}
 འགག་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས། ། ཡོད་མིན་འགག་པ་གཞན་གྱིས་མིན། །;
 ABh, PP_{Tib} agree with BP_{Tib}. Cf. Ye 2007: 156f.

¹ འགགས་: PNG འགག་.

² ན་: DC ནི་.

iha yadi **nirodhasya** ○ **nirodhaḥ** syāt* sa
s[vātmanā vā] syāt **parātma**[nā vā •]
u[bha]ya[thā] ca nopapadyate <•> katham
i[ti] •

utpādasya ○ **ya**[tho]tpā[do]

[nā](tma)[nā na pa](rā)[tma](nā ||)
(VII.32cd)

yatho[kta]m

anutpanno 'yam utpā[daḥ]

svātmāna(m janayet katham* •)

29a4

Y[ath]otpanno janayate

jāte kiṃ janyate punar (VII.13) iti •

tathā <nirodho 'py aniruddho vā
svātmānaṃ nirodhayed niruddho vā
svātmānaṃ nirodhayet* • tatra> yadi
nirodhaḥ aniruddhaḥ svā○[tmānaṃ]
nirodhayatī[ti] (ka)[lpyate] • tat katham
ida[m upa]patsyate <•> yadā aniruddho
nirodha eva na bhavati • asaṃś ca ○
katham asa[nta]m ātmāna[m]
nirumndhya ..¹ <•> atha niruddhaḥ
svātmānaṃ nirodhayatīti ka[lpya](te)

འདི་ལ་གལ་ཏེ་འགག་པ་ལ་འགག་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ན་དེ་
གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་དམ་རང་གི་¹བདག་ཉིད་གྱིས་འགག་པར་
འགྱུར་གྲང་ན། གཉི་གས་གྱུར་འགག་པར་མི་རིགས་སོ། ། ཇི་
ལྟར་ཞེ་ན།

ཇི་ལྟར་ ། རླུང་བ་རང་དང་ཞེ། །

G 301a

གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་བཞིན། ། (VII.32cd)

འཇིགས་དུ།

N 213a

རླུང་བ་འདི་ནི་མ་རླུང་པས། །

འཇིགས་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་ཀྱི། །

P 222a

ཅི་སྟེ་རླུང་³པས་སྐྱེད་⁴བྱེད་ན། །

རླུང་ན་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད་དུ་ཡོད། ། (VII.13)

ཅེས་རླུང་པ་དེ་བཞིན་དུ་འགག་པ་ཡང་མ་འགགས་⁵པས་རང་
གི་བདག་ཉིད་འགག་པར་བྱེད་དམ། འགགས་⁶པས་རང་གི་
བདག་ཉིད་⁷འགག་པར་བྱེད་གྲང་ན། དེ་ལ་གལ་ཏེ་འགག་པ་
མ་འགགས་⁸པས་རང་གི་བདག་ཉིད་འགག་པར་བྱེད་པར་⁹རྟོག་
ན། དེ་ཇི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཚོ་མ་འགགས་¹⁰
པ་ནི་འགག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་མེད་པས་བདག་ཉིད་མེད་པ་ཇི་
ལྟར་འགག་པར་བྱེད། ཅི་སྟེ་འགག་པ་འགགས་པས་རང་གི་
བདག་ཉིད་འགག་པར་བྱེད་པར་རྟོག་ན། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འཐད་

¹ nirumndhya ...: read nirundhayati? The scribe seems to have made an error here and tried to correct it, which has resulted in the last akṣara being illegible.

¹ གི་: N གིས .

² རླུང་: PNG བསྐྱེད་ .

³ རླུང་: PNG བསྐྱེད་ ; DC རླུང་ ; cf. BP_{Ms} utpanno.

⁴ རླུང་: G བསྐྱེད་ .

⁵ འགགས་: P འགག་ ; G འགས་ .

⁶ འགགས་: P འགག་ .

⁷ ཉིད་: P ཉིད་འགག་ཉིད་ .

⁸ འགགས་: P འགག་ .

⁹ པར་: DC པ་ .

¹⁰ འགགས་: PNG འགག་ .

29a5 ṽ tad{{ā}} api katham upapatsyate • ko
'sau niruddhasya punaḥ svātmā
aniruddhaḥ yaṃ nirodhayet* <•> ○ (evam)
tāvan **na svātmanā nirodhasya niro[dha]**
upapadyate •

pa[rātmanā]p[i] **nopapadyate** •
[ta]tho[kta]ṃ

anya utpā○daya[ty] (e)[naṃ]

yady utpādo '[na]vasthitiḥ <•>

athānutpeda¹ utpannaḥ

sarvvaṃ u[tpadya](tām tatheti •

VII.19)

29a6 ṽ tathaiva <nirodho 'py anyena vā
nirodhena nirodhyeta vinā vānyena
nirodhena nirodhyeta • tatra> yadi
nirodho 'nyena nirodhena nirodhyate •
saty evaṃ anavasthā prasajyate • ○ s[o]
'py anye[na] ni[ro]dhya[te] so 'py anyenety
aṃ[to] na [s]yāt* <•> na (c)ai(ta)d i[ṣṭaṃ] •
(ta)[smā]n **na nirodhasya nirodha**
upapa○dyate •

atha matam vi[nai]va nirodhe[na]
niruddhya[ta ity attra brū](maḥ)

29b1 ṽ tathā sa(r)vvaṃ niruddhyatām •

པར་འགྱུར་¹ ཉེ། འགགས་པ་ལ་གང་² འགག་པར་འགྱུར་
བའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡང་འགག་པར་བྱ་བ་དེ་ཅི་ཡང་མེད་དོ།།

དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་འགག་ ། པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་འགག་པར་ D 197a
བྱེད་པར་མི་འཐད་དོ།།

གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཇི་སྐད་དུ།

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཞན་ཞིག་གིས།།

དེ་སྐྱེད་⁴ ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར།།

ཅི་སྟེ་སྐྱེ་བ་མེད་སྐྱེ་⁵ བ།།

ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར།། (VII.19)

ཞེས་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འགག་པ་ཡང་འགག་པ་གཞན་ཞིག་

གིས་འགག་པར་བྱེད་དམ། འགག་པ་གཞན་མེད་པར་འགག་

པར་བྱེད་གང་ན། དེ་ལ་ ། གལ་ཏེ་འགག་པ་དེ་འགག་⁶ པ་ G 301b

གཞན་གྱིས་འགག་པར་བྱེད་ན་དེ་ལྟ་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་

འགྱུར་ཉེ། དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་འགག་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ཡང་

གཞན་གྱིས་འགག་པར་བྱེད་དེ་མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་

ཞི་མི་འདོད་དེ།⁷ དེ་ལྟ་བུས་ན་འགག་པའི་འགག་པ་མི་འཐད་

དོ།།

ཅི་སྟེ་འགག་པ་དེ་འགག་པ་གཞན་མེད་པར་འགག་གོ་ ། ལྷོ་མ་ན། C 193a

དེ་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཅི་སྟེ་འགག་པ་མེད་འགགས་⁸ བ།།

ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་འགག་པར་འགྱུར།།

¹ athānutpeda: read °utpāda.

¹ འགྱུར: DC ལྱུར .

² DC add འགག་པ .

³ རོ: DC དེ .

⁴ སྐྱེད: PNG བསྐྱེད .

⁵ PNGDC སྐྱེ; should be སྐྱེས ; cf. BP_{Ms} utpannaḥ.

⁶ འགག: N དགག .

⁷ དེ: PNG དོ།། .

⁸ འགགས: PNG འགག .

yathaiiva nirodhena vinā nirodho
 niruddhyate • tathaiva vinā nirodhena
 sarvvaṃ saṃskṛtaṃ niruddhyatāṃ [•]
 kim anayā vyarthayā kalpanayā na vinā
 nirodh[e]na saṃskṛtaṃ(n) niruddhyata iti¹ •
 viśeṣahetvapaṇdeśo vā karttavyaḥ itthaṃ
 nāma nirodha eva vinā ni[ro]dhena
 niruddhyate • [a]nyat puna[ḥ saṃskṛ](taṃ
 29b2 na vinā)² nirodhena niruddhyata iti • sa ca
 na kkriyate • tasmād anyenāpi nirodhena
nirodhasya nirodho noṇpapadyate •
 (VII.32)

tad evaṃ paṛikṣyamāṇā
 utpādashitibhaṃgā na kathamcid
 upapadyante • anupapadyamānās ca
 katham ○ saṃskṛtalakṣaṇaṃ syuḥ (•)
 tasmāt kalpanāmātram eta
 (u)tpādashiti[bha]ṃ(gāḥ) [sa]ṃ[sk]ṛta-
 la[kṣ](aṇam iti ||)

29b3 'attrāha • mā bhūḍ etat sāmānyam
 saṃskṛtalakṣaṇaṃ • svena svenaiva
 lakṣaṇena saṃskṛtaṃ vidyate ○ yathā
 sāsnaḷāṃgūlakakudviṣāṇo² gaur vvidyate
 • ||
 ucyate • kim idaṃ bhavān
 ajātasasyasaṃpadaṃ varṇṇaṇyati • yas
 tvam anutpannasyāsthitasya³
 saṃskṛtalakṣaṇāpa[de]śaṃ karo(si •)

ཇི་ལྟར་འགག་པ་དེ་འགག་པ་གཞན་མེད་པར་འགགས་¹པ་དེ་
 བཞིན་དུ་²འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགག་པ་གཞན་³མེད་
 བར་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། འགག་⁴པས་གཞན་འགག་
 བར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དོན་⁵མེད་པའི་རྟོག་པ་འདིས་ཅི་བྱ།
 ཡང་ན་འདི་ལྟར་འགག་པ་ཉིད་ནི་འགག་པ་གཞན་མེད་པར་
 འགག་པ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་དག་ནི་འགག་པ་མེད་པར་མི་
 འགག་གོ། ། ཞེས་ཁྱད་པར་གྱི་གཏན་ཚིགས་བསྟན་པར་བྱ།
 དགོས་ན་དེ་ཡང་⁶མི་བྱེད་པས་དེའི་སྤྱིར་འགག་པ་ནི་འགག་
 པ་གཞན་གྱིས་འགག་པར་མི་འབྲད་དོ། ། (VII.32)

N 213b
 P 222b

དེའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་བརྟགས་ན་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཛིག་པ་
 དག་ཇི་ལྟར་ཡང་མི་འབྲད་དེ།⁷ མི་འབྲད་ན་ཇི་ལྟར་འདུས་
 བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར། དེ་ལྟ་བུས་ན། སྐྱེ་བ་དང་། གནས་
 པ་དང་། འཛིག་པ་དག་འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གོ། །
 ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །

སྐྱེས་པ། འདུས་བྱས་གྱི་⁸སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མི་རུ་དུ་ཟིན་
 ཀྱང་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལོ་ནས་འདུས་བྱས་ཡོད་དེ། དཔེར་
 བ་སྐྱོག་ལལ་དང་མུག་མ་དང་ཞོག་⁹དང་མིག་པ་དང་རྩའི་
 མཚན་ཉིད་གྱིས་བལང་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །
 བཤད་པ། ཅི་ཁྱོད་ལ་ལོག་རྟོག་¹⁰མ་སྐྱེས་པར་ལེགས་¹¹སོ་ཞེས་
 རྟོགས་སམ། ཁྱོད་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཛིག་པ་མེད་པ་ལ་
 འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་གོ། །

G 302a

D 197b

¹ na vinā nirodh[e]na saṃskṛtaṃ(n) niruddhyata iti:
 ≠ BP_{Tib} འགག་པས་གཞན་འགག་པར་བྱེད་དོ།
² sāsnaḷāṃgūlakakudviṣāṇo: BP_{Tib} རྟོག་ལལ་དང་མུག་མ་དང་
 ཞོག་དང་མིག་པ་དང་རྩ(= sāsnaḷāṃgūlakakudakhuraviṣāṇo).
³ BP_{Tib} adds འཛིག་པ་མེད་པ(= aniruddhasya).

¹ འགགས་: PNG འགག་ .
² འགག་: PNG འགགས་ .
³ DC omit དོན་ .
⁴ DC omit དེ་ཡང་ .
⁵ དེ།: PNG དོ། ། .
⁶ ཞོག་: DC རྟོག་ .
⁷ PNGDC ལོག་རྟོག་; should be ལོ་རྟོག་ (= sasya).
 Suggested by Prof. Shen Weirong of Renmin
 University of China.

29b4

utpādashthibhaṃgānām

asiddher nāsti saṃskṛtaṃ •

(VII.33ab)

utpādashthibhaṃgeṣu hi prasiddheṣu
saṃskṛtaOprasiddhiḥ syāt* <•> te ca na
prasiddhyaṃti <•> **utpādashthi-
bhaṃgānām asiddheḥ saṃskṛtaṃ** eva
nāsti kasya laOkṣaṇaṃ bhaviṣyati •
lakṣaṇābhāvāc ca [na sa]ṃskṛtaṃ
upapadyate • []

29b5

[āha] • [na] (*lakṣaṇata*) [▼] eva bhāvānām
prasiddhir bhavati pratipakṣato 'pi hi
bhāvānām prasiddhir bhavati • vidyate ca
○ saṃskṛtapratipakṣaḥ asaṃskṛtaṃ <•>
<<ta[t*]>>sadbhāvā<<t>> saṃskṛtaṃ api
prasiddham eveti •
ucyate • || kim idaṃ bhavāOn
ulkayādityam anveṣate • yas tvam
saṃ[skṛtas]yāsaṃskṛ[t]e(na s)i(ddhim
i)ccha[si •]

29b6

(saṃskṛtasyāprāsiddhau ca)

[k](u)taḥ¹ setsyaty asaṃskṛtaṃ •

(VII.33cd)

ལྷོས་¹ དང་གནས་དང་འཇིག་པ་དག།

མ་གྲུབ་ལྷིང་² བ་འདུས་བྱས་མེད། (VII.33ab)

འདི་ལྟར་ལྷོས་པ་དག་³ དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་དག་⁴ རབ་ཏུ་
གྲུབ་ན་ཞེ་འདུས་བྱས་ཀྱང་རབ་ཏུ་གྲུབ་⁵ པར་འགྲུར་གྲང་ན།
དེ་དག་རབ་ཏུ་མི་འགྲུབ་པས་ལྷོ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་
དག་མ་གྲུབ་པའི་ལྷིང་འདུས་བྱས་མེད་ན་གང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་
འགྲུར། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ལྷིང་འདུས་བྱས་མི་འབྲད་དོ།

སྐྱེས་པ། དངོས་པོ་རྣམས་མཚན་ཉིད་ལོ་ན་ལས་རབ་ཏུ་འགྲུབ་
པར་མ་ངེས་ཀྱི། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་གཉེན་པོ་ལས་ཀྱང་རབ་ཏུ་
འགྲུབ་པར་འགྲུར་བས་འདུས་བྱས་ཀྱི་གཉེན་པོར་འདུས་མ་
བྱས་ཡོད་པས་[▼] དེ་ཡོད་པའི་ལྷིང་འདུས་[▼] བྱས་ཀྱང་རབ་ཏུ་
འགྲུབ་⁶ པ་ཉིད་དོ།

[▼] བ.ཤད་པ། ཅི་ལྷོད་སྐྱོན་མས་ཉི་མཚོ་ལ་ལམ། ལྷོད་འདུས་མ་ P223a

བྱས་ཀྱིས་⁷ འདུས་བྱས་འགྲུབ་པར་འདོད་ཀོ།

འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས།

འདུས་མ་བྱས་ནི་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། (VII.33cd)

¹ [k](u)taḥ: dJ, LVP *katham*.

¹ PNGDC ལྷོས་; should be ལྷོ .
² ལྷིང་: DC པར .
³ PNGDC ལྷོས་པ་དག་; should be ལྷོ་བ་; cf. l. 5; p. 125,
1. 20.
⁴ DC omit དག .
⁵ གྲུབ་: PNG འགྲུབ .
⁶ འགྲུབ་: NG གྲུབ .
⁷ ལྷིས་: G ལྷི .

yadi ca pratipakṣatas te siddhir abhipretā •
 asaṃskṛtapratiṀpakṣaś ca saṃskṛtaṃ
 na siddhyatīty upapāditam [e]tat* tad
 ācakṣva tāvat katham saṃskṛtaprasiddhāv
 asatyām {•} ○ asaṃskṛtaṃ prase[tsyatī]ti •
 yad a[sa]m[skṛtā](t*) saṃskṛta-
 [pra]si[ddh]i[m icchatī](ti || VII.33)

Around 3 folios are lost.

...

(*tatra yathā kāraḥ karma pratīya*
 (33?)a1 *prajñāpyata*)[▼] [eva]m upādātā upādānaṃ
 pratīya prajñāpyate • yathā tam eva
 kāraḥ karma pratīya karmma prajñāpyete¹ •
 evaṃ ○ tam evopādātāraṃ
 pratīyopādānaṃ prajñāpyate <•> anayor
 api nānyat paśyāmaḥ siddhilakṣaṇaṃ <•>

tat katham iti <•>

vyutsarggāṀd iti karmmaṇaḥ
kartuś ca (VIII.13bc)

¹ *prajñāpyete*: read *pyate*.

གལ་ཏེ་ཁྱོད་གཉིས་པོ་ལས་འགྲུབ་པར་སེམས་ན་འདུས་མ་བྱས་
 གྱི་[▼]གཉིས་པོ་འདུས་བྱས་ཏེ། མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཟིན་པས་ཇི་ G 302b
 ལྟར་འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་གྲུབ་¹ན་འདུས་མ་བྱས་རབ་ཏུ་གྲུབ་²
 བར་འགྲུབ་བ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལས་³འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་
 འགྲུབ་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཇི་སྟོན་ཞུས་ཤིག། (VII.33)

.....

དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། (VIII.13a)

ཉེར་ལེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོར་ལྟ་⁴སྟེ། གང་ལ་དངོས་པོ་
 ཡོད་པ་དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་དུ་མ་ཡོད་པས་འདིར་ཉེ་བར་སྐྱབས་པ་
 དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་གཟུང་⁵བར་འདོད་པར་བྱའོ། དེ་ལ་
 ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་ལས་⁶ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་དེ་བཞིན་དུ།
 ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡང་ཉེ་བར་སྐྱབ་བ་⁷ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་
 སོ། ཇི་ལྟར་ལས་བྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་
 པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་སྐྱབ་བ་ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་
 བརྟེན་ནས་གདགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་མ་གཏོགས་པར་
 འགྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་མ་མཐོང་ངོ།

དེ་ཡང་། ཇི་ལྟར་ཞེན།

ལས་དང་བྱེད་པོ་བསལ་སྟེར་ངོ། (VIII.13b)

¹ PNGDC རབ་ཏུ་གྲུབ་; should be རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་? Cf. BP_{Ms}
asatyām .

² གྲུབ་: PNG འགྲུབ་ .

³ ལས་: PNG བས་ .

⁴ ལྟ་: P བཟླ་ .

⁵ གཟུང་: PNG བཟུང་ .

⁶ DC omit ལས་ .

⁷ སྐྱབ་བ་: G སྐྱབས་པ་ .

⁸ PNG add བ་ .

[i]tikaraṅ[o] hetvarthaḥ¹ <•> vyutsargg[o]
 vyudāsa[h] <•> [y](as tayoh
 (33?)a2 kārakakarmayoḥ) ṽpurastād bahuprakāro
 vyudāsaḥ kṛtaḥ asmād eva vyudāsād
 upādātur upādānasya cānyasya
 siOddhilakṣaṇavyudāso 'vagantavya iti •
 tatra yathā na sadbhūtaḥ kārakaḥ
 sadbhūtaṃ karma karoti • nāsadbhūto
 'sadbhūtaṃ ○ na sadasadbhūtaḥ
 sadasadbhūtaṃ karoty anekadoṣaprasaṃ-
 gād evam upādātāpi na sadbhūt(a
 (33?)a3 upādātā) ṽsadbhūtam upādānam upādatte
 • nāsadbhūto 'sadbhūtaṃ na
 <sadasadbhūtaḥ> sadasadbhūtam
 upādānam upādatte • aOnekadoṣaprasaṃ-
 gāt* evaṃ viṣamapakṣo 'pi yojyaḥ <•>

karmmakartṛbhyāṃ ca
 śeṣān bhāvān vibhāvayet* <||>
 (VIII.13cd)

བསལ་ཞེས་¹ བྱ་བ་ནི་བཀག་པ་ལོ། སྤྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 གཏུག་ཚོགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དེ་དག་སྐར་རྒྱུ་མ་པ་
 ཏུ་མར་བསལ་² བར་བྱས་པས་དེ་དག་གསལ་³ བ་ཁོ་ནས་ཉེ་
 བར་ལེན་པ་པོ་དང་ཉེ་བར་སྐར་བ་དག་གི་⁴ འགྲུབ་པ་འི་མཚན་
 ཉིད་གཞན་ཡང་བསལ་བར་ཞེས་པར་བྱའོ།།
 ṽདེ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ལས་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ G 309a
 མི་བྱེད་ལ་⁵ བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ལས་མ་ཡིན་པར་
 གྱུར་པ་མི་བྱེད། བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་
 ལས་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་མི་བྱེད་དེ། སློན་ཏུ་མར་
 ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་⁶ ཉེ་བར་ C 198a
 ལེན་པ་པོ་ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཉེ་བར་སྐར་བ་
 ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཉེ་བར་ལེན་པར་མི་བྱེད། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་མ་
 ཡིན་པར་གྱུར་པ་⁶ ཉེ་བར་སྐར་བ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་མི་བྱེད།
 ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཉེ་བར་སྐར་བ་
 ཡིན་⁷ པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་⁷ ཉེ་བར་ལེན་པར་མི་བྱེད་ P 228a
 དེ། སློན་ཏུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། ལྷོགས་མི་
 མཐུན་པ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ་⁷ སྐར་རོ།། N 219a

བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས།།
 དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཞེས་པར་བྱ། (VIII.13cd)

¹ Cf. LVP 189.16-190.1 *itīśabdo hetuparāmarṣī*.

¹ ཞེས་: PNG ཅེས་ .

^{2,3} བསལ་: DC གསལ་ .

⁴ གི་: DC གིས་ .

⁵ PNG omit ལ་ .

⁶ G omits བ་ .

⁷ PNGDC omit པར་གྱུར་པ་མི་བྱེད། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པ་དང་མ་
 ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཉེ་བར་སྐར་བ་ཡིན་ ; cf. ll. 6-9.

○ karttrā ca karmmaṇā ca śeṣā(s) tulyā
bhāvā i[ti] • vijānīyāt* paśyet* <•>
 upā[dā]nasya pṛ[thagr]ahaya(m)¹
 (33?)a4 ▽prādhānyārtham uttarārtham ca <•> **śeṣā**
bhāvāḥ kāryyakaraṇe² •
 avayavāvayavinau <•> agnīndhane ○
 guṇaguṇināu • lakṣyalakṣaṇe ity evaṃ
 prakārās <•>

tattra ca sadbhūtaṃ kāraṇaṃ sadbhūtaṃ
 kāryyaṃ na karoti • nā○sadbhūtam
 asadbhūtaṃ karoti • evaṃ sarvapakṣā
 yojyā yathoktadoṣaprasaṅgaḥ
 pra[darsāyitavyaḥ] <•>

(33?)a5 [kāra]ṇam api ca kāryyaṃ
 niṣpāda[ya]mānaṃ sadbhūtam ity ucyate •
 ato 'nyathā asadbhūtaṃ <•> kā○ryyam api
 niṣpādyamānaṃ sadbhūtam ity ucyate •
 ato 'nyathā asadbhūtaṃ • evaṃ
 avayavādiṣv api draṣṭavyaṃ • ○ na
 sadbhūto 'vayavī sadbhūteṣv avayaveṣu
 varttate³ • nāpy asadbhūto 'sadbhūteṣu
 (33?)a6 {{..}} [v]art[t]ate •⁴ ▽na sadbh[ū]to 'gnih

བྱེད་པ་པོ་ལས་དག་དང་དངོས་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་མཚུངས་པར་
 ་ཤེས་པར་བྱེད། ཉེ་བར་ལེན་པ་ ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སློབ་¹པ་ D 202a
 བོ་གཙུག་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། རོན་འོག་མ་དག་གི་སྲིད་ཏེ། དེ་ལ་
 དངོས་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཞི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང་ཡན་ལག་དང་
 ཡན་ལག་ཅན་དང་། མེ་དང་བུད་ཉིང་དང་། ཡིན་ཏན་དང་ཡིན་
 ཏན་ཅན་དང་། མཚོན་ཉིད་དང་། མཚོན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་དང་། རྣམ་
 པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་²གོ།

དེ་ལ་³རྒྱུ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་མི་སྐྱེད་⁴།
 རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་མི་སྐྱེད་⁵།
 རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་ ་གྱུར་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་། G 309b
 མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་མི་སྐྱེད་⁶དེ། ལྷོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་
 བཞིན་དུ་སྲུང་བར་བྱ་ཞིང་། རྒྱུ་ལྟར་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ཇི་སྐད་
 སློབ་⁷པ་དག་གྲང་བསྟན་པར་བྱེད།

རྒྱུ་ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་⁸པར་བྱེད་པ་ན་⁹ཡིན་པར་གྱུར་པ་¹⁰ཞེས་
 བྱེད། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ལོ། །འབྲས་བུ་
 ཡང་སྐྱེད་པར་བྱ་བ་ནི་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱེད། དེ་ལས་
 གཞན་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ལོ་¹¹། དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་
 དང་ཡན་ལག་ཅན་དག་ལ་ཡང་བཟུ་¹²བར་བྱ་སྟེ། ཡན་ལག་
 ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དག་ལ་མི་
 འཇུག། མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དག་ལ་

¹ pṛ[thagr]ahaya(m): read pṛthaggrahaṇam.
² kāryyakaraṇe: read °kāraṇe; cf. l. 9, kāraṇam.
³ na sadbhūto 'vayavī sadbhūteṣv avayaveṣu varttate:
 ≠ BP_{Tib} ཡན་ལག་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དག་ལ་
 མི་འཇུག། (= na sadbhūto 'vayavaḥ sadbhūteṣv avayaviṣu
 varttate).
⁴ BP_{Tib} adds ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་
 གྱུར་པ་དག་ལ་མི་འཇུག་གོ། (= na sadasadbhūtaḥ sadasadbhū-
 teṣu varttate).

¹ སློབ་: PNG སློབ་ .
² PNG omit དག་ .
³ DC omit ལ་ .
^{4,5,6} སྐྱེད་: PNG བསྐྱེད་ .
⁷ སློབ་: P སློབ་ .
⁸ སྐྱེད་: PNG བསྐྱེད་ .
⁹ ན་: N མ; C ནི་ .
¹⁰ གྱུར་པ་: PN འགྱུར་བ་ .
¹¹ གྱུར་པ་ལོ་: PNG འགྱུར་བ་ལོ་ .
¹² བཟུ་: PN ལྟ་ .

sadbhūtaṃ indhanaṃ [daha]ti •
 [nāsa]dbhūto 'sadbhūtaṃ dahati <•>¹ na
 sadbhūto guṇaḥ sadbhūte guṇini
 [vartta]te <•> [nāsa]dbhū[taḥ] asadbhūte
 varttate •² na sadbhūtaṃ lakṣaṇaṃ
 sadbhūtaṃ [la]kṣyaṃ ○ lakṣayati
 nāsadbhūtaṃ asadbhūtaṃ {lakṣyaṃ
 lakṣayati • nāsadbhūtaṃ asadbhūtaṃ}
 lakṣayati •³

- (33?)b1 ^Yyathaiva tu karma pratīya kārakaḥ
 prajñapyate • tam eva ca kārakaṃ pratīya
 tat karma prajñapyate • evam eva
 kā[ra]ṇaṃ pratīya kāryyaṃ prajñapyate
 • tad eva ca kāryyaṃ pratīya kāraṇaṃ
 prajñapyate • a[va]yavān pratīyāvayavī
 pra[ra]jñapyate • tam eva cāvayavinam
 pratīyāvayavāḥ prajñapya<n>te •
- (33?)b2 indhanaṃ pratīyāgniḥ prajñapyate • ^Ytam
 eva cāgniṃ pratīyendhanaṃ prajñapyate
 • guṇaṃ pratīya guṇī prajñapyate • tam
 eva ca ○ guṇinaṃ pratīya guṇaḥ

མི་འཇུག། ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་
 མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དག་ལ་མི་འཇུག་གོ། མི་ཡིན་པར་གྱུར་
 པ་ ¹ཡང་བྱུང་ཤིང་ཡིན་པར་གྱུར་པ་མི་སྲིག། མ་ཡིན་པར་
 གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་མི་སྲིག། ²ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་
 པར་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་མི་སྲིག་གོ།
 ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཅན་ ³ཡིན་པར་གྱུར་ C 198b
 པ་ལ་མི་འཇུག། མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ ^Yཡང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ P 228b
 པ་ལ་མི་འཇུག། ཡིན་པ་དང་ ^Yམ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་ N 219b
 པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ལ་མི་འཇུག་གོ། མཚན་ཉིད་ཡིན་
 པར་གྱུར་པ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པར་གྱུར་པ་མཚན་
 པར་མི་བྱེད། མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་
^Yམཚན་པར་མི་བྱེད། ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡང་ G 310a
 ཡིན་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་མཚན་པར་མི་བྱེད་དོ།
 ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་ལ། ལས་ཀྱང་
 བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་
 ཡང་རྒྱུ་ ^Yལ་བརྟེན་ནས་གདགས་ལ། རྒྱུ་ཡང་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་ D 202b
 ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་སོ། ། ཡན་ལག་ཅན་ཡང་ཡན་ལག་ལ་
 བརྟེན་ནས་གདགས་ལ། ཡན་ལག་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་
 བརྟེན་ནས་གདགས་སོ། ། མི་ཡང་བྱུང་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་
 གདགས་ལ། བྱུང་ཤིང་ཡང་མེད་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་
 སོ། ། ཡོན་ཏན་ཅན་ཡང་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་ལ།
 ཡོན་ཏན་ཡང་ཡོན་ཏན་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་སོ། །

¹ BP_{Tib} adds ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་
 གྱུར་པ་མི་སྲིག་གོ། (= na sadasadbhūtaḥ sadasadbhūtaṃ
 dahati).

² BP_{Tib} adds ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་
 གྱུར་པ་ལ་མི་འཇུག་གོ། (= na sadasadbhūtaḥ sadasadbhūte
 varttate).

³ BP_{Tib} adds ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་
 གྱུར་པ་མཚན་པར་མི་བྱེད་དོ། (= na sadasadbhūtaṃ sadasad-
 bhūtaṃ lakṣayati).

¹ བ: PNG བར .

² G omits མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་མི་སྲིག། .

prajñapyate • lakṣaṇaṃ praṭītya lakṣyaṃ
 prajñapyate • tad eva ca lakṣyaṃ
 praṭītya lakṣaṇaṃ prajñapyate • tām
 evam etām¹ āpekṣikīm prajñaptim
 (33?)b3 pratyākhyāya na [ke]nacid anyena ▽
 prakāreṇopapadyata eṣāṃ siddhiḥ || © ||
 (VIII.13)

kartṛkarmmaparīkṣā nāmāṣṭamaṃ
 prakaraṇaṃ || © ||

āha • yad uktam
 evaṃ vidyād upādānam (VIII.13a)
 ity attra brūmah <◊>

darśanaśravaṇādīni
vedanādīni cāpy atha •
bhavanti yasya prāg ebhyaḥ
so 'stīty eke vadanty uta • (IX.1)

(33?)b4 darśanaṃ ca śravaṇādīni ca ▽ **darśanaśra-**
vaṇādīni • darśanaśravaṇādīni ca
vedanādīni ca yasyopādānaṃ bhavanti
 ○ **sa** darśanaśravaṇādibhyaḥ
 vedanādibhyaś ca **prāg** vidyate bhāva ity
eka evaṃ **vadanti •** kiṃ kāraṇaṃ ||

kathaṃ ○ hy avidyamānasya
darśanādi bhaviṣyati •
bhāvasya tasmāt prāg ebhyaḥ
so 'sti bhāvo vyavasthitaḥ <||> (IX.2)

མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ཡང་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་ལ།
 མཚན་ཉིད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་
 གདགས་སོ། ། དེ་ལྟར་དེ་དག་ལ་ལྟོས་¹ ཉེ་གདགས་པ་མ་
 གཏོགས་པར་རྣམ་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་དེ་དག་འགྲུབ་པར་
 མི་འབྲད་དོ། (VIII.13)

བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་རྩ་བྱེད་པ་བརྒྱད་
 པའོ། །

སྣམ་པ།
 དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། (VIII.13a)
 ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་ལ་སྣམ་བར་བྱ་སྟེ།
 ལྟ་དང་ཉན་ལ་སོགས་པ་དང་།
 ཚོར་སོགས་དང་ཡང་དབང་བྱས་པ།
 གང་གི་ཡིན་པ་དེ་དག་གི།
 ལྟ་ལ་² དེ་ཡོད་ཁ་ཅིག་སྟེ། (IX.1) G 310b

ལྟ་དང་ཉན་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟ་བ་དང་ཉན་པ་
 ལ་སོགས་པའོ། ། ལྟ་བ་དང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཚོར་བ་ལ་
 སོགས་པ་དག་གང་གི་² ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་
 ལྟ་བ་དང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་³ དང་། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ P 229a
 གི་སྣ་ལོ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་³ ཅིག་དེ་སྟེ་དེ་ལྟར་སྟེ། N 220a
 དེ་ཅིའི་སྦྱར་ཞེས། (IX.1)

³ དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན།
 ལྟ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ།
 དེ་སྦྱར་དེ་དག་སྣ་ལོ་ན།
 དངོས་པོ་གནས་པ་དེ་ཡོད་དོ་³ ། (IX.2) C 199a

¹ etām: read etān? Cf. BP_{Tib} དེ་དག་ལ་

¹ ལྟོས་: PNG བལྟོས་

² གི་: G གིས་

³ དོ་: DC དེ་

(33?)b5 **katham hi nāmāvidyamānasya bhāvasya darśanādikam upādānaṃ bhaviṣyati • tasmād anupapaṅkteḥ prāg darśanādibhyaḥ asty asau bhāvo vyavasthitah yasya darśanādīny upādānaṃ bhavanti • (IX.2)**

sati ca tasmīn upādātur upādānāpekṣā prajñaptir bhavati¹ • tatra bhavān kim āheti ||
ucyate

(33?)b6 **(da)rśanaśravaṇādibhyo {•} vedanādibhya eva ca • yaḥ prāg vyavasthiṅto bhāvaḥ kena prajñapyate 'thā saḥ <||> (IX.3)**

iha darśanaśravaṇādibhir eva vedanādibhiḥ ca bhāvasya prajñaptir bhavati • draṣṭā śrotā vedaka iti • ... ++ ++

2 folios are lost
...

(36?)a1 **(nityapradīpta eva syād apradīpanahetukaḥ • puna)[rā]r(aṃ)bhav(ai)arthyam² ev(aṃ) cākarmmaka iti³ • (X.2)**

¹ *sati ca tasmīn upādātur upādānāpekṣā prajñaptir bhavati*: ≠ BP_{Tib} ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དེ་ཡོད་ན་ཉེ་བར་སྐྱབ་བ་ཡང་སྟོན་པས་གདགས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ (= *sati ca tasmīn upādātary upādānasyāpi apekṣayā prajñaptir bhavati*).

² The word *punar* is not translated specifically either in the verse or the commentary of BP_{Tib}, whereas in PSP_{Tib}, and only in its commentary part, *punarārambha* (LVP 203.10) is rendered as ཡང་སྟོན་པ (D 'a 69a3).

³ *cākarmmaka iti*: read °*kaḥ sati* (= dJ, LVP, MK_Ms).

དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་ཇི་ལྟར་ ཉེ་བར་སྐྱབ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེའི་སྤྱིར་མི་འབྲན་པས་ལྟ་བུ་ ལ་སོགས་པ་དེ་¹ དག་གི་སྡོམ་ལ་ན་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་ གང་²གི་ཉེ་བར་སྐྱབ་བ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་གནས་པ་དེ་ཡོད་དོ།།
(IX.2)

ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དེ་ཡོད་ན་ཉེ་བར་སྐྱབ་བ་ཡང་སྟོན་³པས་ གདགས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྟོང་ཅི་ཟེར།

བཤད་པ།

ལྟ་དང་ཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་།།

ཚོར་བ་ལ་སོགས་ཉིད་ཀྱི་ནི།།

སྡོམ་ལ་དངོས་པོ་གང་གནས་པ།།

དེ་ནི་གང་གིས་⁴གདགས་ །པར་བྱ། (IX.3)

D 203a

འདི་ལ་ལྟ་བུ་དང་ཉེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ དག་གིས་ལྟ་བུ་པོ་⁵དང་། ཉེན་པ་པོ་དང་། ཚོར་བ་པོ་ཞེས་ དངོས་པོ་གདགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཚོར་ བ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་སྡོམ་ལ་ན་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་གང་གི་ ཉེ་བར་སྐྱབ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་དོ།། (IX.3)

.....

རྟུག་ཏུ་འབར་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར།།

འབར་བྱེད་མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་།།

ཚོམ་པ་དོན་མེད་ཉིད་ཏུ་འགྱུར།།

དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ལས་ །གྱུར་མེད།། (X.2)

C 202a

¹ P omits དེ .

² G omits གང .

³ སྟོན་: PNG བསྟོན་ .

⁴ གིས་: C གིས་དངོས་ .

⁵ པོ་: N པ་ .

yadi cendhanād anyo 'gniḥ syāt* <•>
nityapradīpta **eva** **syād**
apra○**dīpanahetukaś** ca syāt* <•>
 pradīpanam asya hetuḥ pradīpanahetukaḥ
 << [na] p(ra)dīpa[nah]e[tu]ka[h]
 (a)pra(d)[ī](panahe)[tukah]¹>> <•> vinaiva
 pradīpanenāgniḥ syād ity arthaḥ <•>
punarāraṃ○**bhavaiyarthyam** ca syāt*
 <•> **evaṃ saty a**{sa}karmako 'gniḥ syāt*
 <•> idaṃ nāmāgnir dahatīty evaṃ
 karmāpadeśo na syāt* • (X.2)

གཤམ་ཉི་བུད་ཤིང་ལས་མེ་གཞན་ཉིད་ཡིན་པར་གྱུར་ན་རྟག་ཏུ་
 འབར་བ་¹ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་འབར་བྱེད་མེད་པའི་
 རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། དེའི་འབར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་འབར་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ལོ། འབར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་
 པ་ནི་འབར་བྱེད་མེད་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། འབར་བར་བྱེད་པ་
 མེད་པ་ཁོ་ནར་མེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྲུ་བའི་ཐ་ཚིག་
 ལོ། ཚུམ་པ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟ་ཡིན་ N 223b
 ར་ལས་མེད་པའི་མེར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། མེ་ཞེས་བྲུ་བ་འདི་ནི་སྤྱི་ག་
 པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བྲུ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་བསྟན་དུ་མེད་པར་ཡང་
 འགྱུར་རོ། (X.2)

(36?)a2 √(a)trāha • yad uktam apradīpanahetukaḥ
 syād agnir iti • tat katham iti • ||

སྟུགས་པ། མེ་འབར་བྱེད་མེད་²པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་ཇི་³ལྟ་བུ།

ucyate •
parattra nirapekṣatvāt* ○
 <<apradīpanahe(tukah •)>> (X.3ab)
 yasmād indhanād anyatve sati
 vināpīndhanena prasajyate • tasmāt
 parattra nirapekṣo bhavati <•>
 indhanāpekṣo hy agniḥ ○ parattra
 sāpekṣaḥ syāt* <•> tac cāsyendhanam
 nāstīti parattra nirapekṣo bhavati •
parattra **nirapekṣatvād**
 (36?)a3 **apradīpana**√(he)tuko bhavati •
apradīpenahetukaś² ca san

བཤད་པ།
 གཞན་ལ་ལྟོས་⁴པ་མེད་པའི་སྤྱིར།
 འབར་བྱེད་མེད་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་། (X.3ab)
 √གང་གི་སྤྱིར་བུད་ཤིང་ལས་མེ་གཞན་ཉིད་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ P 232b
 བུད་ཤིང་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་སྤྱིར་
 གཞན་ལ་ལྟོས་⁵པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མེ་བུད་ཤིང་ལ་
 ལྟོས་⁶ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་⁷པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་⁸ན་
 དེ་ཡང་དེ་ལ་བུད་ཤིང་⁹མེད་པས་གཞན་ལ་¹⁰ལྟོས་¹¹པ་མེད་ G 315b
 པ་ཡིན་ལ། གཞན་ལ་ལྟོས་¹²པ་མེད་པའི་སྤྱིར་འབར་བྱེད་མེད་

¹ Cf. LVP 203, ll. 14-15.

² *apradīpenahetukaś*: read *apradīpana*°.

¹ བ: DC རྟ .

² G omits མེད .

³ G omits ཇི .

^{4, 5, 6, 7} ལྟོས: PNG བལྟོས .

⁸ འགྱུར: DC གྱུར .

⁹ G omits ཤིང .

¹⁰ ལ: G ལས .

^{11, 12} ལྟོས: PNG བལྟོས .

nityapradīpta<<h>> prasajyate •
 pradīpanāpekṣo¹ hi saty agnau ○
 pradīpanābhāvād asyoparamaḥ syāt* <•>
 tac cāsya pradīpanam nāstīti
 nityapradīptaḥ prasajyate •

nityapradīpte ○ cāgnau sati
 utpādanasaṃdhuḥkṣaṇādikasya punar-
 ārambhavaiarthyaṃ prasajyate <•>
 (36?)a4 sati caivam akarmmakah[†] (pra)sajyate
 <•> na caivaṃvidho 'gnir upapadyata ity
 agner abhāva eva prasajyate • || (X.3)

tatraitat syā{t*}d² iddhyamāna○m
 evendhanam bhavatīti cet* <•>
 (X.4ab)
 tatra kasyacid etat syāt* yasmād agninā
 parītam agnineddhyamānam indhanam
 bhavati • ○ tasmād anyatve 'pi sati
 nāgnir anindhano bhavati • sendhana eva
 bhavati • tatra ye nirindhanaprasaṃge
 (36?)a5 (sa)ti doṣā apadiṣṭās te doṣā na
 bhavaṃtīty attra brūmah

པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ། འབར་བྱེད་མེད་པའི་རྒྱ་
 ལས་བྱུང་བར་འགྱུར་¹ན་རྟག་ཏུ་འབར་བ་ཉིད་དུ་[†]ཐལ་བར་ D 206a
 འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་མེ་འབར་བྱེད་ལ་ལྟོས་²ན་ནི་འབར་བྱེད་
 མེད་ན་དེ་འཚི་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཀྱི། དེ་ལ་འབར་བྱེད་དེ་ཡང་
 མེད་པས་རྟག་ཏུ་འབར་བ་ཉིད་དུ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

རྟག་ཏུ་འབར་བ་ཉིད་ཡིན་ཀྱི།
 ཚོུམ་པ་དོན་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར། (X.3cd)

མེ་རྟག་ཏུ་འབར་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་འབྱུང་³བ་དང་སྐར་⁴བ་ལ་
 སོགས་པ་རྩོམ་པ་དག་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འབྱུར་རོ། ། དེ་
 ལྟ་⁵ན་ལས་མེད་པར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། རྣམ་པ་དེ་
 ལྟ་བུ་ནི་མི་འཐད་པས་⁶མེ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་
 རོ། (X.3)

དེ་ལ་གལ་ཏེ་འདི་སྟམ་དུ།
 སྲིག་བཞིན་⁷བྱུང་ཤིང་ཡིན་སེམས་ན། (X.4ab)

དེ་ལ་གལ་ཏེ་ལ་ལས་འདི་སྟམ་དུ་གང་གི་སྦྱིར་མེས་ཁྲབ་ཅིང་
 མེས་བསྲེག་⁸བཞིན་པ་བྱུང་ཤིང་ཡིན་པ་དེ་འི་སྦྱིར་གཞན་ཉིད་
 ཡིན་ཡང་མེ་ལ་བྱུང་[†]ཤིང་མེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། བྱུང་ཤིང་དང་ C 202b
 བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་བྱུང་ཤིང་མེད་པར་ཐལ་བར་གྱུར་
 བ་སྦྱོན་གང་དག་བསྟན་པ་དེ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་སེམས་
 ཀྱི། དེ་ལ་བཞད་པར་བྱ་སྟེ།

¹ pradīpanāpekṣo: read °kṣe.
² tatraitat syā{t*}d: = dJ, MK_{MS}; LVP tatraitasmād;
 cf. pt. 1, p. 121, note 7.

¹ འགྱུར་: DC གྱུར་ .
² ལྟོས་: PNG བལྟོས་ .
³ འབྱུང་: DC བྱུང་ ; NG དབྱུང་ .
⁴ སྐར་: PNG སྐར་ .
⁵ N adds ཐལ་ .
⁶ པས་: PN པ་ .
⁷ བཞིན་: PNGDC ཤིང་ .
⁸ བསྲེག་: PNG སྲིག་ .

keneddhyatām indhanaṃ tat*

tāvanmātram idam yaOḍā <||>

(X.4cd)

ko 'sāv anyah prāg indhanād avasthito 'gnir nāma yena parītaṃ yeneddhyamānam **indhanaṃ** bhavati • **yadā** tv iOoddhyamānamātram **evedaṃ** nānyena kenacid yogād iddhyamānaṃ bhavati <•> (36?)a6 idhyamānāvasthāyām {•} ▽ (e)[va] ceyam cintā varttate • kiṃ yad evendhanaṃ sa{d} evāgni<< ...¹ >>tānyad indhanam iti • iddhyamānāvasthāOyām eva ca • bhavān āha • agninā parītam agnineddhyamānam indhanaṃ bhavati • tadā katham idam upapadyate ○ vaktuṃ • yasmād agni<<nā>> parī[ta]m agnineddhyamānam indhanaṃ bhavati • tasmā[n nā]gni[r an]i[ndha]no [bhava](t)[ī](ti •)

(36?)b1 ▽(ta)[s]mā[t s]aty anyatve tadavastha eva doṣaprasaṃgaḥ <•> (X.4)

[anyo na prāpsya](te) ['p](r)ā[pto] (na dha)[kṣyaty adaha](n) pu[na](ḥ) <•> (na) nirvvāsyaty aO nirvvāṇaḥ sthā[s]yate vā svaliṃgavān* || (X.5)

¹ Due to the damage, it is not clear which and how many *akṣaras* were added here. BP_{Tib} ཅི་བུད་ཤིང་གང་ལོ་ན་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མེ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མེ་ཡང་གཞན་ལ་བུད་ཤིང་གང་གཞན་ (= *kiṃ yad evendhanaṃ sa evāgnir utānyo 'gnir anyad indhanam?*).

གང་ཚོ་དེ་ཙམ་¹ དེ་ཡིན་ན། །

གང་གིས་བུད་ཤིང་² དེ་སླེག་བྱེད། ། (X.4cd)

N 224a

གང་གི་ཚོ་བསླེག་² བཞིན་པ་དེ་ཙམ་ན་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་གཞན་

གང་དང་ལྷན་པས་གྲུང་བསླེག་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ན་བུད་ཤིང་གི་

▽ གནས་སྐབས་ཀྱི་སྣ་ལོ་ན་མེ་ཞེས་བྲུ་བ་གང་གིས་ཁྱབ་ཅིང་ G 316a

གང་གིས་བསླེག་³ བཞིན་པ་ན་བུད་ཤིང་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་

གཞན་དེ་གང་ཡིན། བསླེག་⁴ བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ལ་

ཡང་ཅི་བུད་ཤིང་གང་ལོ་ན་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མེ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་

མེ་ཡང་གཞན་ལ་བུད་ཤིང་གྲུང་⁵ གཞན་ཞེས་བསམ་པ་འདི་ P 233a

འབྱུང་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གྲུང་བསླེག་⁵ བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་

ཉིད་ལ་མེས་ཁྱབ་ཅིང་མེས་བསླེག་⁶ བཞིན་པ་བུད་ཤིང་ཡིན་ཞོ་

ཞེས་⁷ སྐབས་པ་དེའི་ཚོ་གང་གི་སྤྱིར་མེས་ཁྱབ་ཅིང་མེས་བསླེག་⁸

བཞིན་པ་བུད་ཤིང་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་མེ་ལ་བུད་ཤིང་མེད་པ་མ་

ཡིན་ཞོ་ཞེས་བྲུ་བ་དེ་ཇི་ལྟར་⁹ སྐབས་འགས་སོ་¹⁰ ། །

དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་སློབ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་

དེ་དག་སོ་ན་གནས་བཞིན་ཞོ། (X.4)

ཡང་གཞན་ཡང་།

གཞན་ན་མི་ཕྱད་ཕྱད་མེད་ན། །

སླེག་པར་མི་འགྱུར་མི་སླེག་ན། །

འཚི་བར་མི་འགྱུར་མི་འཚི་¹¹ ན། །

རང་གི་རྟགས་¹² དང་ལྷན་པར་གནས། ། (X.5)

¹ ཙམ་: PNG ལུམ .
² བསླེག་: PNG སླེག .
³ གིས་བསླེག་: PN གི་སླེག་; G གིས་སླེག .
^{4,5,6} བསླེག་: PNG སླེག .
⁷ G omits ཞེས .
⁸ བསླེག་: PNG སླེག .
⁹ ལྟར་: PNG ལྟད .
¹⁰ PNG omit སོ .
¹¹ མི་འཚི་: PNG འཚི་བ .
¹² རྟགས་: PNGDC བརྟགས་ ; cf. p. 136, note 5.

[a]nyaś ca sann agni(r i)ndhanam na
 prāpsyati • aprāptaś cainam na
 dhakṣyati • athāpr(ā)[pto] ○ [pi
 da](het • e)[ka]de[śasth](aḥ sakalajagad
 dhakṣyati • tasmād yad uktam saty
 anyatve 'py idhyamānam indhanam
 (36?)b2 bhavatīty etā^vt ta)tpṛāptir¹ anupapatter
 n[o]papadyate • adahan na nirvvāsyati
 • kiṃ kāraṇam • indhanam hi dahato
 'gneOr indhanaparikṣayā<n> nirvvāṇam
 syāt* <•> adahatas tu kiṃ caivāhetukam
 nirvvāṇam syāt* <•> {adahatas tu kiṃ
 caivāhai[tu](ka)m ○ (ni)[rvv](āṇam)
 [s]yāt*} a[nirvv](āṇa)[ś ca sa] parattra
 [n]i(rapekṣo 'pradīpanahetuko
 (36?)b3 nityapradīptah^v k)[ū]tas[th]jah sthāsyati
 vā svaliṃgavān* <•> <<kiṃ vā>> na vāsāv
 indhanād anyah || (X.5)

attrāha • yad uktam anyah sann aOgnir
 indhanam <<[na]>> prāpnotīty attra brūmah
 ||

anya evendhanād agnir
 indhanam prāpnuyād yadi •
 (X.6ab)

མི་གཞན་ཡིན་ན་བྱད་ཤིང་དང་མི་ཕྱད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཕྱད་
 པ་མེད་ན་དེ་སྲིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཅི་སྟེ་ཕྱད་པ་ ། མེད་ཀྱང་ D 206b
 སྲིག་པར་འགྱུར་ན་ནི། སྲིག་པ་གཅིག་ན་འདྲུག་པས་འགྲོ་བ་
 མཐའ་དག་སྲིག་པར་འགྱུར་བས་དེའི་སྲིར་ཕྱད་པ་དེ་མི་འཐད་
 བས་གཞན་ཉིད་ཡིན་ཡང་བསྲེག་¹བཞིན་པ་ན་བྱད་ཤིང་ཡིན་
 རོ་ཞེས་གང་སྐྱས་པ་དེ་མི་འཐད་དོ། ། མི་སྲིག་ན་འཆི་བར་
 མི་འགྱུར་རོ། ། ཅི་འི་སྲིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་མེས་བྱད་ཤིང་
 བསྲིགས་²ན་ནི་བྱད་ཤིང་ཟད་པས་འཆི་བར་ ། ཡང་འགྱུར་བ་ G 316b
 ཞེག་ན། མི་སྲིག་པ་ལ་འཆི་བ་རྒྱ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཇི་ལྟར་
 འགྱུར་བར་འགྱུར། མི་འཆི་ན་ནི་གཞན་ལ་མི་སྟོས་³པ་འབར་
 བྱུང་མེད་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་རྟག་ཏུ་འབར་བ་དང་། རང་⁴གི་
 རྟགས་⁵དང་ལྡན་པ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་ ། ཉིད་ ། ཏུ་གནས་པར་ C 203a
 འགྱུར་རོ། ། ཡང་ན་ནི་ ། དེ་བྱད་ཤིང་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ N 224b
 འགྱུར་རོ། །⁷ (X.5)

སྐྱས་པ། མི་གཞན་ཡིན་ན་བྱད་ཤིང་དང་མི་ཕྱད་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་ལ་སྐྱབས་བྱ་སྟེ།
 གལ་ཏེ་ཤིང་ལས་མི་གཞན་ཡང་།
 ཤིང་དང་⁸ཕྱད་ཏུ་རྩེད་པར་འགྱུར།། (X.6ab)

¹ (ta)tpṛāptir: read °pter?

¹ བསྲེག་: PNG སྲིག་ .
² བསྲིགས་: PNG སྲིག་ .
³ སྟོས་: PNG བསྟོས་ .
⁴ རང་: PNGDC གང་ ; cf. verse X.5d.
⁵ རྟགས་: PN བརྟགས་ .
⁶ DC omit བ་ .
⁷ G omits ཡང་ན་ནི་དེ་བྱད་ཤིང་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། .
⁸ G omits དོ་ .

yady apy **anya indhanād agni**(*r bhavati indhanam* prā)[pn](o)[t](ī)[ti] <•> .. tham¹ iti •

(strī) **saṃprāpn[o](ti puruṣam puruṣāś ca striyaṃ yathā** || X.6cd)

(36?)b4 ^vucyate •

anya evendhanād agniḥ prāpnuyāt kāmam indhanam*² <•> **agnīndhane yadi syātām anyonyena ti**Oraskṛte • (X.7)

kāmam tāvakena manorathena {•} anyo '(p)i (sa)[nn i](ndhanād agn)i(h) [prā]pnu[yā]d evendhanam yathā **strī pu[ru](ṣam** ○ **saṃprāpnoti puruṣāś ca** [stri](ya)m • **yadi (agnīndhane str)**[īpuruṣ](avad an)[yo](nyena **tiraskṛte**

(36?)b5 **syā**)[tā](m) • ^vyadā tv iddhyamānāvasthā-yām eveyam cintā pravarttate • tadā kuta etad upapatsyate • agniOr indhanam prāpnuyād iti ||

attrāha • mā bhūd ana[yo]r (e)kat[vam anyatva](m ca) [[]] tad eva cāttra nyāyām • yad anayo[r nai]O(katvam vā nā)[nyatva](m ve)[ti] (• *tāvad agnīndhanayoḥ prasiddhir bhavati* //

གལ་ཏེ་བྱད་ཤིང་ལས་མེ་གཞན་ཡིན་ན་ཡང་¹བྱད་ཤིང་དང་
ཕྱད་དུ་བྱད་པར་འགྱུར་རོ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།
ཇི་ལྟར་བྱད་མེད་སྐྱེས་པ་དང་།
སྐྱེས་པ་འད་བྱད་མེད་ཕྱད་པ་བཞིན། (X.6cd)

བཤད་པ།

གལ་ཏེ་མེ་དང་ཤིང་དག་ཞེ།
གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་²ཞེ་བས་ལ་གྱུར་ན།
ཤིང་ལས་མེ་གཞན་ཉིད་ཡིན་ཡང་།
ཤིང་དང་ཕྱད་པར་འདོད་ལ་རག། (X.7)

P 233b

གལ་ཏེ་མེ་དང་བྱད་ཤིང་དག་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དག་བཞིན་
དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་བས་ལ་²བར་གྱུར་ན་ཞེ་བྱད་ཤིང་ལས་
མེ་གཞན་ཉིད་ཡིན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་ལ་བསམས་³པ་བཞིན་
དུ། ཇི་ལྟར་བྱད་མེད་སྐྱེས་པ་དང་ཕྱད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་བྱད་
མེད་དང་ཕྱད་པ་བཞིན་དུ་བྱད་ཤིང་དང་ཕྱད་པར་ཡང་འདོད་ལ་
རག་ན་གང་གི་ཚེ་བསྐྱེད་⁴བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ལ་
བསམས་པ་འདི་འབྱུང་བ་དེའི་ཚེ་མེ་དང་བྱད་ཤིང་ཕྱད་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འབྲས་པར་ག་ལ་འགྱུར།

སྐྱེས་པ། འདིར་དེ་གཉིས་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། གཞན་
ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་⁵དེ་ཉིད་རིགས་ལ་པས་དེ་ G 317a
གཉིས་གཅིག་པ་ཉིད་དམ། གཞན་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་ཀྱང་གོ་⁶
སྐྱེ་སྐྱེ། རེ་ཞེས་མེ་དང་བྱད་ཤིང་དག་ཞེ་རབ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ།

¹ .. tham: read *katham*.

² *prāpnuyāt kāmam indhanam**: = MK_{MS}; dJ, LVP *indhanam kāmam āpnuyāt*; cf. pt.1, p. 122, note 1.

¹ P omits ཡང་ .

² བས་ལ་: PNG གས་ལ་ .

³ བསམས་: PNG བསམ་ .

⁴ བསྐྱེད་: PNG སྐྱེད་ .

⁵ DC omit གང་ཡིན་པ་ .

⁶ PNG omit གོ་ .

ucyate • tad dhāsyam eva •

(36?)b6 [∇]ek)ī[bhā]vena vā sid[dh]jir
nānā[bhā]vena vā yayoh <•>
na vidyate tayoh siddhiḥ
kathan nu khalu ○ vidyate •||
(II.21)
(X.7)

āha • parasparāpekṣātaḥ indhana[m]
apekṣ(y)āgnir bhavati • agnim
apekṣyendhanaṃ bhavatīti • .. ○
(uc)[y](ate) •

[yad](ī)[ndhanam a](pekṣ)[yāgnir
a](pekṣyāgniṃ yadīndhanaṃ •
katarat pūrvani)[ṣp](annaṃ
yad apekṣyāgnir indhanaṃ • X.8)

Around 5 folios are lost.

...

བཤད་པ། དེ་ནི་བཤད་གང་ལོ་ནར་འགྱུར་ཏེ།

གང་དག་དངོས་པོ་གཅིག་པ་དང་།

དངོས་པོ་གཞན་པ་ཉིད་དུ་གྱི།

གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡོད་མིན་པ།

དེ་གཉིས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད། (II.21)

(X.7)

སྐྱེས་པ། ཕན་[∇]ཚུན་ལྟོས་¹པ་ལས་བྱད་ཉིང་ལ་ལྟོས་²ནས་མེ་³ D 207a

ཡིན་ལ་⁴ མེ་ལ་ལྟོས་⁵ནས་བྱད་ཉིང་ཡིན་ལོ།

བཤད་པ།

གལ་ཏེ་ཉིང་ལྟོས་⁶མེ་ཡིན་ལ།

གལ་ཏེ་མེ་ལྟོས་⁷ཉིང་ཡིན་ན།

གང་ལ་ལྟོས་⁸པའི་མེ་དང་ཉིང་།

དང་པོར་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ཡིན། (X.8)

.....

བཤད་པ།

[∇]འོ་མ་ལས་གཞན་གང་གི་ནི།

P 248a

དངོས་པོ་ཞེ་ནི་ཡིན་པར་འགྱུར་⁹། (XIII.6cd)

གལ་ཏེ་འོ་མ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞེ་ཡིན་པས་འོ་མ་ཉིད་ཞེ་ཡིན་ནོ་

ཞེས་མི་སྐྱེ་ན། འོ་ན་འོ་མ་ལས་གཞན་གང་གི་དངོས་པོ་¹⁰ཞེ་

ཡིན་པར་འགྱུར། ཅི་ཞོ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞོར་འགྱུར་ཞིང་ཞོ་

ཉིད་ཡིན་ནམ། འོ་ན་ཏེ་ཚུའི་དངོས་པོ་ཞོར་འགྱུར་ཞིང་ཚུ་ཞོ་

^{1,2} ལྟོས་: PNG བལྟོས་ .

³ མེ་: PNG མེར་ .

⁴ C omits ལ་ .

^{5,6,7,8} ལྟོས་: PN བལྟོས་ .

⁹ འགྱུར་: PG འགྱུར་རོ་ .

¹⁰ PNG omit དངོས་པོ་ .

*api sūnyam kiṃcana syāt** • *yadā*
 (42?)a3 *sarvathā parīkṣyamāṇam na kiṃcid*
a)[sūnyam] upapadya[te] <•> asat{t}y
 aśūnye **kuta** eva **sūnyam bhaviṣyati** [•]
 [asati] (ce)dānī(m) sūny(e kutas)
 [t](at)[p](ra)O(ti)[pakṣa](m a)[sūn]ya(m)
 ka[lpayas]i • || (XIII.7)

(a)ttrāha yad e[va b]rav[ī]ṣi [tad e](va
 ne)[syat](e) [tadān]īm
 evāvo[c]a[h] <•>

[etat tū](ktam) O [bh]a(ga)vatā

[ś]ū(n)[yat]āpa[r]i[dī]pa[kam iti] •

(XIII.2cd)

(kim) e[tad] i(dānīm eva bravīṣ)[i] <•>

ya)[dy aśūnya]m [bha]ve[t k]i(m)cit

(42?)a4 *syā(c chūnyam api [∇] kiṃ ca)[ne]ti* •

(XIII.7ab)

[ucyate] • [yukti]m a[ttra gr](h)āṇa mā

(k)upah •

[sūnya](tā) [sarvva]d(r)[ṣṭīnā](m)

pro]ktā [n]i[h]sa(raṇam ji)[n](aiḥ) O

[yeṣām tu sūnyatādrṣṭi]{h}{s

tān a]sāddhyān babhāṣire • (XIII.8)

sūnyatā nāma **sarvva**drṣṭīnām

sarvvagrā[hāṇām] (nih)[sr]Otiḥ

parama[kāruṇi]kaiḥ **jin[ai]r** jagada[nu]gra-

[hā](d yathābhūtadarśibhiḥ) [p](ro)kt(ā) •

ཞིག་ན། གང་གི་ཚོ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟགས་ན་མི་སྟོང་པ་
 ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་འཐད་པ་¹ དེའི་ཚོ་མི་སྟོང་² པ་མེད་ན་
 སྟོང་པ་ཡོད་པར་གལ་འགྱུར། ད་སྟོང་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་
 གཉེན་³ པོ་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་བརྟགས།

N 240a

(XIII.7)

སྐྱམས་པ། ལྷོད་གང་སྐྱབ་དེ་ཉིད་ཡང་མི་འདོད་དེ་སྣང་།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་གསུངས་པ།

སྟོང་³ ཉིད་ཡོང་སྲུ་བསྟན་པ་ཡིན། (XIII.2cd)

ཞེས་སྐྱམས་ལ། ད་⁴ བོ།

གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་⁵ ཡོད།

སྟོང་པ་འང་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། (XIII.7ab)

ཞེས་སྐྱེའམ།

བཤད་པ། འདི་ལ་མ་ཁྲོ་བར་རིགས་པ་ཟུང་ཞིག་⁶

རྒྱལ་⁷ བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཞེ།

ལྟ་ཀྱང་དེས་པར་འབྲིན་པར་གསུངས།

གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བུ།

དེ་དག་བསྐྱབ་ཏུ་⁷ མེད་པར་གསུངས། (XIII.8)

རྒྱལ་བ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གཟིགས་པ། ལྷགས་རྗེའི་

དམ་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་

པའི་སྲིད། སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་⁸ ལྟ་བུ་ཀྱི་ཚུ་སྲིན་

P 248b

1 བ: PNG བར .
 2 སྟོང: DC གཏོང .
 3 སྟོང: C སྟོང་པ .
 4 ད: DC དེ .
 5 DC omit ཅུང་ཟད .
 6 ཟུང་ཞིག: PNG གཟུང་ཞིག .
 7 ཏུ: PNG ཏུ .
 8 DC add སྟོང་པ་ཉིད .

(42?)a5 sar][vvadr]ṣṭigrā(hānām) [vini]ṽ(vṛtīh
 procyate • sā dṛṣṭi)grā(havi)[nivṛtt]ir
 (bhāva iti nopapadyate •

tadyathā kenacid mūḍhacittena) ○
 (ga)[ndh]arvva(nagaram naga)[ra]m i[t]i
 (kṛta)mateḥ saṃm[o]h[ā]pagamād
 yathābhūta[darsīno] (nagarabuddhir
 nivartate) • na ca [na]Ḡgara[buddh](i)-
 [n]i[vṛt](t)ir nāma [ka](śc)i(d bhāvo
 vidyate • abh)[ūtav]i(kal)[pāpa]gama-
 (mā)[tram e]va ya[thābhūta] ...

(42?)a6 ▽ + + + + + + +i + ...
 + + + + + + + + ○ + + + + +
 + nti
 + ○
i + +

འཛིན་ཁྱིམ་མས་ཅད་ལས་དེས་པར་འབྱེན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་
 ཏེ། དེ་ནི་ལྟ་བུའི་¹ཚུ་སྲིན་འཛིན་ཁྱིམ་མས་ཅད་བརྗོད་ག་པར་
 གསུངས་པས། ལྟ་བུའི་²ཚུ་སྲིན་འཛིན་ཁྱིམ་མས་ཅད་དེ་³ནི་དངོས་
 རིང་མི་འབྲད་དོ།།

དཔེར་ན་སེམས་སྐྱོད་ས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་ཟེ་གྲོང་ཁྱེར་ལ་⁵གྲོང་
 ཁྱེར་རོ་སྟུང་པའི་བློ་གྲོས་བྱུང་བ་ལས་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་ས་པ་དང་བྲལ་
 བས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་⁴བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་ཚོ། གྲོང་ཁྱེར་ G 338a
 གྱི་བློ་ལོག་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བློ་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་
 འགའ་ཡང་མེད་དེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་
 བྲལ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པ། དེ་བཞིན་དུ་⁶ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་
 བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དངོས་པོར་ལྟ་བུའི་ཚུ་སྲིན་འཛིན་ཁྱིམ་མས་
 པ་ལས་ལོག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་
 བའི་⁷དངོས་པོ་འགའ་ཡང་མེད་དོ།།

གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཚམ་མ་⁸གཏོགས་པའི་སྟིར།
 སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོར་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་སྟུན་⁹པ་ D 220a
 ཚེན་པོས་བློ་གྲོས་གྱི་མིག་བསྐྱིབས་པས་བསྐྱབ་ཏུ་¹⁰རུང་བ་དང་།
 བསྐྱབ་ཏུ་¹⁰མི་རུང་བའི་དཔུང་པ་སྐྱབ་པ་ཚེན་པོ་རྒྱལ་བ་¹¹རྣམས་ C 217a
 གྱིས་དེ་དག་ནི་བསྐྱབ་ཏུ་¹¹མི་¹¹རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ N 240b
 གསུངས་སོ།།

1 བའི: PN བ .
 2 G adds ལྟ་བུའི .
 3 P omits དེ .
 4 དོ: PNG དེ .
 5 P omits གྲོང་ཁྱེར་ལ .
 6 ཏུ: C ཏུ .
 7 བའི: DC བ .
 8 P omits མ .
 9 ཏུ: PNG ཏུ .
 10 ཏུ: PN ཏུ .
 11 ཏུ: PNG ཏུ .

(42?)b1 [∇](kiṃ kā)[r](a)[ṅ](aṃ) • y(e)[ṣ]ām (a)yam abhiniveśaḥ sv(e)na bhāve[na] bhā[vā] [v]id[ya](m)[ta] iti [•] (teṣā)[m a]n(e)na sūnyatābhīdhāOnena p(r)a[t]ṛ[tyasamutpādena] (h)[e](tupratya)[yavaśād bh(ā)vaprajñapti[r] bhavati • na [bhā](vāḥ svabhāvena vidyanta iti) bhāvānā(m) ○ svabhāvaśūnya[tve] pradarśyamāne śakyate s[o a]bhini(veśo) niva[r]tta[yitu](m) • **yeṣāṃ tu** sūnyatāyā[m] (eva

(42?)b2 *bhāvā*)[bhi]niveśas teṣāṃ kenānyena so 'bhiniveśaḥ¹ (*na śakyate ni*)[va]rttayi○[tum] (• *tadyathā na*) kiñci(*d asty ity ukte yas tad eva*) nakiñcid dehīty āha • [sa katham śakye](*tābhāvaṃ grāha*)[yitu](m) [•] [ta]smāt **tān** da○śabalā api bhūtva ma[hāka]ruṇā<ṃ> <<[pra](*tilabdhvā*)>>² jinā asāddhyā eta iti [**ba**]bhāṣire •

(42?)b3 ye [tu] sūnyatā (a)[p]i [∇]sūnyeti paśyanti • teṣāṃ {..} tatvadr<<(ṣṭīnām)>> (śū)(n)y(a)[tāsi](d)[dhi](h ||) © || (XIII.8)

(śū)nya[tāparī](k)[ṣā]³ (tt)[r](a)[yo]- (daśamaṃ) [pra]kara○[ṇam] || © ||

¹ According to BP_{Tib}, the damaged *akṣaras* here seem to be redundant.
² Although no insertion mark is found, according to BP_{Tib} the four inserted *akṣaras* written in the bottom margin seem to belong here.
³ (*śū*)nya[tāparī](k)[ṣā]: ≠ ABh, PP_{Tib}, BP_{Tib} དེའོན་ཉིད་བརྟགས་ (= *tattvapariṣā*); LVP *saṃskārapariṣā*; PSP_{Tib} འདྲ་བྱེད་བརྟགས་; PG, PP_{Ch}, SM 觀行.

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་དག་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ་¹ ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ལ་སྟོང་ པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་འདིས་རྒྱ་ དང་རྒྱུན་གྱི་² དབང་གིས་³ དངོས་པོར་གདགས་⁴ པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་དངོས་པོ་ རྣམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ན་མངོན་ པར་ཞེན་པ་དེ་ P 249a

བསྟོན་པར་རྣམས་གྱི། གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་ མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ལ་⁵ བློ་གཏམ་གང་གིས་ཀྱང་མངོན་ པར་ཞེན་པ་དེ་བསྟོན་པར་ མི་རྣམས་ཏེ། དཔེར་ན་ཅི་ཡང་མེད་ རོ་ཞེས་སྟེས་པ་ན་⁶ ཅི་ཡང་མེད་པ་དེ་ཉིད་བྱིན་⁷ ཅིག་ཅེས་ཟེར་བ་ གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མེད་པ་ཉིད་འཛིན་དུ་གཞུག་པར་ཇི་ལྟར་རྣམས་ པ་བཞིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་དག་⁸ བློ་གཏམ་བསྟོན་པར་བཅུ་དང་ ལྷན་པར་གྱུར་པ། ལྷགས་རྗེ་ཚེན་པོ་མངའ་བས་ཀྱང་བསྟན་པ་དུ་⁹ མི་རུང་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །

གང་དག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པར་མཐོང་བ་དེ་འོན་མཐོང་ བ་དེ་དག་ལ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པོ། (XIII.8)

དེ་འོན་ཉིད་བརྟགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་ པའོ།

¹ ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ : P ཡོད་མ་ཡིན་ཞོ་; should be ཡོད་པའོ་. Cf. BP_{Ms} *sv(e)na bhāve[na] bhā[vā] [v]id[ya](m)[ta] iti*.
² གྱི་: PNG གྱིས་.
³ གིས་: PNG གི་.
⁴ གདགས་: DC བརྟགས་.
⁵ G adds སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ལ་.
⁶ ཞོ་: N ཞོ་.
⁷ བྱིན་: C བྱིན་.
⁸ དག་: DC བས་.
⁹ ཏུ་: PNG ཏུ་.

(āha na svabhāva)śūny[ā] bhāvā vidyanta
 eva bhāv(e)[ṣu] [s]va[bhāvāḥ] <•> [kutaḥ] <•>
 [sa](m)sar[ggā]<<pa>>deśāt* <•> iha tatra ○
 tatra bhagavatābhihitam • ttrayāṇām
 rūpavi[jñāna](ca)[kṣ](uṣām saṃgat)ih
 (42?)b4 sparśa iti • (tathā) ▽ śabdaśrottra{{śabda}}-
 vijñānādīnām api • tathokta[m a]nunaya-
 pratighāvidyāsaṃyojanena saṃyu○kta iti
 • na [cāsati bhāva]svabhāve saṃsargga
 upapadyate • katham hi nāma
 [n]iḥs(v)abhāvānām bhāvānām
 saṃsarggaḥ ○ syāt* <•> tasmād vidyate
 bhāvasvabhāva iti ||

ucya(te • syād bhāvasvabhāvo yadi)
 (42?)b5 [bhāvānā](m) ▽ saṃsargga evopapadyeta •
 naiva sa bhāvānām [sa](m)sargga
 upapadyate • kuta eṣām svabhāvo ○
 bhaviṣyati • tat katham iti • ||

draṣṭavyam darśanam draṣṭā
trīṇy etāni dviśo dviśaḥ <•>
sarvvaśāś ca na saṃsarggam
anyonye○na vraja{m}nty uta •
 (XIV.1)

draṣṭavyam darśanam draṣṭā ca •
e[tān]i tt[r]īṇi <<(dve)>> d[v]e ca sarvvāṇi
 (42?)b6 ca **nānyonyena** ▽ saha saṃsarggam
 gacchaṃti • na dra[ṣṭa]vyam ca darśanam
 ca saṃsarggam gacchataḥ <•> na
 draṣṭavyam ca draṣṭā ca << [na] darśanañ

སྐྱེས་པ། དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་སྣོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི།
 དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན།
 སྤང་བ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། ། འདི་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དང་¹
 དེར་གཟུགས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མིག་གསུམ་སྤང་བ་ནི་
 རེག་པ་ལོ། ། སྐྱ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་
 དག་གྲང་དེ་བཞིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་
 ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་པ་དང་མ་རིག་པའི་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་དག་
 གིས་ཀུན་དུ་སྦྱར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་ན་སྤང་བར་མི་འབྲན་དེ། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་
 དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གོ། །

▽ བཤད་པ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་²སྤང་བ་ཉིད་འབྲན་ན་
 བློ། དངོས་པོ་³རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་³འགྱུར་བ་ཞིག་ལ།
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཉིད་མི་འབྲན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་
 གལ་འགྱུར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།

D 220b
 N 241a
 C 217b
 G 339a

བཟུ་བྱ་ལྟ་བུ་བཤོ། །
 གསུམ་པོ་དེ་དག་གཉིས་གཉིས་དང་།
 ཐམས་ཅད་གྲང་ནི་ཐན་ཚུན་དུ།
 སྤང་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་མ་ཡིན། (XIV.1)

བཟུ་བར་བྱ་བ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བའོ་གསུམ་པོ་⁴དེ་དག་ནི་
 གཉིས་གཉིས་དང་། ཐམས་ཅད་གྲང་ཐན་ཚུན་དུ་སྤང་བར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། བཟུ་བར་བྱ་བ་དང་ལྟ་བ་ཡང་སྤང་བར་མི་འགྱུར་ལ།
 བཟུ་བར་བྱ་བ་དང་ལྟ་བའོ་ཡང་སྤང་བར་མི་འགྱུར། ལྟ་⁴བ་དང་

P 249b

¹ དང་: PN དག .
² ཀྱི: DC ཀྱིས .
³ PNG add ཡང .
⁴ ལྟ: PN བཟུ .

[c]a d(ṛ)ṣ(ṭ)ā ca» na draṣṭaOvyam darśanam ca draṣṭā ca «samsargaṃ gac[ch]am[ti]» || (XIV.1)

**evaṃ rāgaś ca raktaś ca
rañjanīyaṃ ca dṛśyatām •
(tr)[ai](dh)e(na śeṣāḥ) [kl](e)[śāś ca]
śeṣāṇy āOyatanāni ca • <||> (XIV.2)**

yathā draṣṭavyaṃ ca darśa[naṃ ca] (*draṣṭā
ca dviśo*) dviśaḥ sarvaśa[ś] (*ca
nāny*)[o](*nyena saha saṃsargaṃ
gacchanti*)

ལྟ་བལོ་ཡང་སྤང་པར་མི་འགྱུར། བལྟ་བར་བྱ་བ་དང་ལྟ་བ་དང་
ལྟ་བལོ་ཡང་སྤང་པར་མི་འགྱུར་རོ། (XIV.1)

དེ་བཞིན་འདོད་ཆགས་ཆགས་པ་དང་།
ཆགས་པར་འགྱུར་¹དང་ཉོན་མོངས་པ།
ལྷག་མ་རྣམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི།
ལྷག་མ་འང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ལྟ་²། (XIV.2)

ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་བ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བལོ་དག་གཉིས་
གཉིས་དང་ཐམས་ཅད་³ཕན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤང་པར་མི་འགྱུར་
བ་དེ་⁴བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་དང་། ཆགས་པར་
འགྱུར་བ་དག་གྱང་གཉིས་གཉིས་དང་ཐམས་ཅད་གྱང་ཕན་ཚུན་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤང་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་
ཡང་⁵སྤང་པར་མི་འགྱུར་ལ། འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པར་
འགྱུར་བ་ཡང་སྤང་པར་མི་འགྱུར། ཆགས་པ་དང་ཆགས་པར་
འགྱུར་བ་ཡང་སྤང་པར་མི་འགྱུར། འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་
པ་དང་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་སྤང་པར་མི་འགྱུར་རོ། དེ་
བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ལྷག་མ་ཞེས་པ་སོགས་པ་རྣམས་
དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷག་མ་སྐྱེ་དང་རྣ་བ་དང་། ཉན་པལོ་ལ་
སོགས་པ་དག་གྱང་གཉིས་གཉིས་དང་། ཐམས་ཅད་⁶གྱང་ཕན་
ཚུན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤང་པར་མི་འགྱུར་རོ། (XIV.2)

G 339b

¹ PNG add བ .
² ལྟ: PNG བལྟ .
³ DC omit ཐམས་ཅད .
⁴ PNG omit དེ .
⁵ ཡང: DC དང .
⁶ DC add དག .

Around 25 folios are lost.

...

.....

ཅི་སྟེ་དེ་¹འབྲས་མ་²འབྲེལ་བ།།

འབྲས་བུ་གང་ཞིག་སྦྱེད་པར་བྱེད།། (XX.11ab)

ཅི་སྟེ་རྒྱ་དེ་འབྲས་བུ་དང་མ་འབྲེལ་བ་འབྲས་བུ་དང་མི་ལྡན་པས་
 འབྲས་བུ་³སྦྱེད་པར་བྱེད་པར་⁴སེམས་ན། ཁྱོད་ཀྱི་⁵འབྲས་བུ་ G 388a
 གང་ཞིག་རྒྱ་སྦྱེད་⁵པར་བྱེད་པ་དེ་སྦྱོས་ཤིག། གང་གི་ཚོ་
 འབྲས་བུ་མ་སྦྱེས་པའི་རྒྱུར་མེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་
 གྲུང་མེད་པ་དེའི་ཚོ་རྒྱས་འབྲས་བུ་སྦྱེད་⁶པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
 དེ་ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་འགྲུར། ཅི་སྟེ་ཡང་མེད་གྲུང་དེ་ལ་དེ་སྐད་
 ཅས་⁷སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་མཐུ་ཉིད་ཡོད་པར་གྲུར་ན་ནི་དེས་རི་
 བོད་གི་རྩ་ཡང་བསྦྱེད་པར་འགྲུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ།།
 ཡང་⁸གཞན་ཡང་།

(68?)a1 ^v(na hy adr̥ṣṭvā ca dr̥ṣṭvā ca
 hetur janayate phalaṃ¹ || XX.11cd)
 [i]ha yadi hetuḥ phalaṃ janayet* <•
 dr̥ṣṭvā vā janayed adr̥ṣṭvā vā •
 ubh(a)y(a)th[ā] ca n[o]p(a)p(a)dy(a)t[e] •
 katham iti • yadi tāvad dr̥ṣṭvā janayed
 eva(m) sati j[ā]ta[m] janay(a)t(ī)ty

རྒྱས་ནི་མཐོང་དང་མ་མཐོང་བར།།

འབྲས་བུ་སྦྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ།། (XX.11cd)

འདི་ལ་གལ་ཏེ་རྒྱས་འབྲས་བུ་བསྦྱེད་པར་གྲུར་ན་མཐོང་ནས་
 སམ་མ་མཐོང་བར་སྦྱེད་⁹པར་འགྲུར་གྲང་ན། གཉི་ག་ལྟར་
 ཡང་མི་འབྲས་¹⁰དོ།། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་མཐོང་

¹ Cf. pt. 1, p. 127, l. 2; Ye 2007: 152.

¹ དེ: DC རྒྱ.

² མ: DC མི.

³ བུ: DC བུར.

⁴ སྦྱེད་པར་བྱེད་པར: PNG བསྦྱེད་པར.

^{5,6} སྦྱེད: PNG བསྦྱེད.

⁷ PNG omit སྐད་ཅེས.

⁸ P omits ཡང.

⁹ སྦྱེད: PN བསྦྱེད.

¹⁰ འབྲས: G བད.

āgata[m] bhavati <•> ○ n(a) hy
 (a)[j](ā)t(am) dr̥śy(a)t(a) iti j(ā)t(a)sy(a)
 k[i]m puna[r janayitavyam] iti • ath[ā]py
 (a)dr̥ṣṭvā hetuḥ ph(a)l(am)
 (68?)a2 j(a)n(a)y(a)t(ī)[ti] ∇ (kalpyate • tathāpi
 hetur yad yad na paśyati tat ta)d
 utpādayet* na cotpādayati • tasmād
adr̥ṣṭvāpi hetuḥ ○ phalaṃ notpādayati •
 (XX.11)

kiṃ ca bhūyaḥ <•> iha yadi hetuḥ phalaṃ
 janayet* << (sam)prāpya jana[ye]t* >> <•> na
 ca phalahetvoḥ saṃgatih̄ kathamcid apy
 upapadyaOte <•> katham iti
nātīasya hy atītena
phalasya saha hetunā •
nājātena na jātena
saṃgatir̄ jjātu vidyate || (XX.12)

(68?)a3 ∇ (atīasya phalasyātītena cājātena ca
 he) tunā saṃgatir̄ na vidyate •
 atītānāgatayoh̄ phalaheOtvor abhāvād <•>
atīasya <phalasya> jātena hetunā
saṃgatir̄ na vidyate <•> phalābhā<vā>* <•>
 (XX.12)

ནས་¹ སྐྱེད་² སུ་འགྲུར་གྱི་ དེ་ལྟར་³ བ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་
 བར་འགྲུར་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མཐོང་བར་མི་འགྲུར་
 ལ། སྐྱེས་པ་ལ་ནི་ཡང་བསྐྱེད་⁴ སུ་བྱ་མི་དགོས་སོ། ། ཅི་སྟེ་
 ཡང་རྒྱས་མ་མཐོང་བར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་རྟོག་གི།
 དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྒྱས་གང་དང་གང་མ་མཐོང་བ་དེ་དང་དེ་སྐྱེད་⁵ སུ་
 འགྲུར་བ་ཞིག་ན་སྐྱེད་པར་ཡང་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་ན་རྒྱས་
 མ་མཐོང་བར་ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། ། (XX.11)

ཡང་གཞན་ཡང་། འདི་ལ་གལ་ཏེ་རྒྱས་⁶ འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་
 གྲུར་གྱི། སྔད་⁷ བས་སྐྱེད་⁸ སུ་འགྲུར་གང་གི། འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་
 དག་སྔད་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ཡང་མི་འབྲད་དོ། ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།
 འབྲས་བུ་འདས་པ་རྒྱ་འདས་དང་།
 མ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་པ་དང་།
 ལྷན་ ཅིག་སྔད་པར་འགྲུར་བ་ནི།
 བློ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། (XX.12)

འབྲས་བུ་འདས་པ་ནི་རྒྱ་ འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་ལྷན་ D 253a
 ཅིག་སྔད་པར་འགྲུར་བ་ནས་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་ C 250a
 འདས་པ་འདོད་ས་ འདས་པ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་ N 277b
 འདས་པ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། P 286a
 འབྲས་བུ་འདས་པ་དང་རྒྱ་སྐྱེས་པ་ཡང་ལྷན་ཅིག་
 སྔད་པར་འགྲུར་བ་ནས་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་མེད་
 པའི་སྐྱེད་དོ། ། (XX.12)

¹ བས་ DC བས .
² སྐྱེད་ PNG བསྐྱེད .
³ ལྟར་ PNG ལྟ .
⁴ བསྐྱེད་ PNG སྐྱེད .
⁵ སྐྱེད་ PNG བསྐྱེད .
⁶ རྒྱས་ PNG རྒྱ .
⁷ སྔད་ C སྔད .
⁸ སྐྱེད་ PNG བསྐྱེད .

nājātasya¹ hy ajātena
 phalasya saha hetunā • ○
 nātītena na jātena
 saṃgatir j̄jātu vidyate • <||> (XX.13)

འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེས་།
 འདས་པ་དང་ནི་སྐྱེས་པ་དང་།།
 ལྷན་ཅིག་སྤང་པར་འགྱུར་བ་ནི།།
 བླ་མ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། (XX.13)

ajātasya phalasyājātena cātītena ca
 (68?)a4 hetunā ▽ (saṃgatir na vidyate •
 atītānāgatayoḥ) phalahetvor abhāvāt* <•>
 ajātasya phalasya jātena he○tunā
 saṃgatir nna vidyate • phalābhāvāt* <•>
 (XX.13)

འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་དང་འདས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་
 སྤང་པར་འགྱུར་བ་བླ་མ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་དང་
 མ་འོངས་པ་དག་གི་འབྲས་བུ་དང་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་སྐྱེས་རོ།།
 འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་པ་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྤང་པར་
 འགྱུར་བ་བླ་མ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྐྱེས་
 རོ།།
 (XX.13)

na jātasya² hi jātena
 phalasya saha hetunā •
 nājātena <na> naṣṭena
 saṃ○gatir j̄ātu vidyate • <||>
 (XX.14)

འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ལྷན་སྐྱེས་པ་དང་།།
 མ་སྐྱེས་པ་དང་འདས་པ་དང་།།
 ལྷན་ཅིག་སྤང་པར་འགྱུར་བ་ནི།།
 བླ་མ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། (XX.14)

jātasya phalasya jātena hetunā
 saṃgatir na vidyate • ayam <asya> hetur
 (68?)a5 idam asya ▽ (phalam ity evam
 hetuphalayor anupapa)tt(e)ḥ
 evaṃbhūṭayoś ca saṃgaty<an>upapatteḥ
 <•> (jā)[tasya phala]sya ○ ajātena
 cātītena ca hetunā saṃgatir na vidyate •
 atītānāgatayor hetvor abhāvāt* <•>
 (XX.14)

འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྤང་པར་འགྱུར་བ་
 བླ་མ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་འདིའི་སྐྱེས་འདི་ནི་འདིའི་
 འབྲས་བུ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་དང་འབྲས་བུ་དག་ཏུ་མི་འབྲས་
 པའི་སྐྱེས་དང་། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དག་ལ་སྤང་པ་ཡང་མི་འབྲས་
 པའི་སྐྱེས་རོ།། འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་པ་དང་འདས་
 པ་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྤང་པར་འགྱུར་བ་བླ་མ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ G 389a
 ཡིན་ཏེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དག་གི་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་
 སྐྱེས་རོ།། (XX.14)

asatyām saṃgatau hetuḥ ○
 katham janayate phalaṃ • (II.15ab)

སྤང་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
 ལྷན་ནི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་ཀྱི་།། (XX.15ab)

¹ Cf. Ye 2007: 160f.; pt. 1, p.127, note 3.
² Cf. Ye 2007: 160f.; pt. 1, p.127, note 4.

¹ སྐྱེས་: N སྐྱེད་.
² སྐྱེད་: PNG བསྐྱེད་.

tad evam atītānāgatavarttamānasya
 <<phalasya>> atītānāgatavarttamānena
 (68?)a6 hetunā [∇] (sarvathāpy anupapadyamānā-
 yām) saṃgatau katham idam
 upapatsyate hetuḥ phalaṃ janayati Oti •

satyām vā <<(saṃ)>>gatau hetuḥ
 katham janayate phalaṃ •
 (XX.15cd)

athānupapadyamānāpi hetuphalasaṃgatiḥ
 kalpyate • ○ tathāpi katham hetuḥ sad
 eva tat phalaṃ janayet*¹ <•> na hi sataḥ
 punaḥ janayitavyam asti • (XX.15)

(68?)b1 [∇] (kiṃ ca bhūyaḥ

hetuḥ) [phal](e)[na sūnyaś c](e)[t
 katha]ṃ [janaya]te pha[la]ṃ •
 (XX.16ab)

++ ○ ++++++++
 + + + + + + + + + + + +
 + + +
 ○ + +
 ++ ++++++++

¹ katham hetuḥ sad eva tat phalaṃ janayet*: ≠ BP_{Tib}
 ལྷ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དེ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ (= katham
 hetuḥ sann eva tat phalaṃ janayet).

དེའི་སྐྱེད་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་
 དང་¹ ལྷ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་དུ་ལྷ་མོ་ཅིག་ལྟར་
 བར་འགྱུར་བ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་མི་འབྲད་ན། ལྷ་ས་
 འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་འབྲད་པར་འགྱུར་²།
 ལྟར་པ་ཡོད་པ་³ ཡིན་ན་ཡང་།།

ལྷ་ས་ནི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་⁴། (XX.15cd)

ཅི་སྟེ་མི་འབྲད་⁵ བཞིན་དུ་ཡང་ལྷ་དང་འབྲས་བུ་ལྟར་⁶ པར་རྟོག་ན།
 དེ་ལྷ་ན་ཡང་ལྷ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དེ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་⁷ པར་
 འགྱུར། འདི་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་ནི་ཡང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མེད་དེ་
 ལྷ་འི་བྱ་བ་[∇] ཡང་མེད་དོ། (XX.15)

N 278a

ཡང་གཞན་ཡང་།

གལ་[∇] ཉེ་འབྲས་བུ་སྐྱོད་པའི་ལྷ་ས་⁸།། P 286b

ཇི་ལྟར་[∇] འབྲས་བུ་⁹སྐྱེད་པར་བྱེད། (XX.16ab) D 253b C 250b

འདི་ལ་གལ་ཉེ་ལྷ་ས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན། དེ་འབྲས་བུ་འི་
 བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོད་པ་འམ། མི་སྐྱོད་པས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པར་
 བྱེད་གང་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གལ་ཉེ་འབྲས་བུ་འི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
 སྐྱོད་པའི་ལྷ་ས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་རྟོག་ན་དེ་ནི་¹⁰ ཇི་ལྟར་
 ཡང་མི་འབྲད་དོ།། ཅི་སྟེ་འབྲད་ན་ནི་བྱེ་མས་ཀྱང་ཉི་ལ་མར་
 དང་། ལྷ་ས་ཀྱང་མར་སྐྱེད་¹¹ པར་འགྱུར་རོ།། ཡང་ན་བྱེ་མ་དང་

¹ དང་: PNG ཡང་.
² DC add ན་.
³ PNG add མ་.
⁴ སྐྱེད་: PNG བསྐྱེད་.
⁵ PNG add རྟོ་.
⁶ ལྟར་: PN འབྲད་.
⁷ སྐྱེད་: PNG བསྐྱེད་.
⁸ ལྷ་ས་: PNG ལྷ་.
⁹ P omits རྟོ་.
¹⁰ DC add རྟོ་.
¹¹ སྐྱེད་: PNG བསྐྱེད་.

(68?)b4 ^v(*kiṃ ca bhūyaḥ • iha yad dhetuḥ phalaṃ janayatīti tad a*)pi [svabhā](ven)āsū[nya](*m vo*)tpa[dyet](a) [n]i[r]uddhy[e]Ota ca [śūn]ya[m] vā <•> tattra (*vaya*)m b(rū)maḥ ||

phalaṃ notpadya[te]¹ 'śūnyam aśūnyam na nirotsyate •

[a]ni[ruddha]m anutpa[nn]am aśūnyam ○ tad bhaviṣyati • <||>

(XX.17)

yat **phalaṃ** svabhāvenāsūnyam svātmanāvasthitam • ta[n **nai**]votpa(*dyate nāpi nirotsyate • kutaḥ •*

(68?)b5 ^vsvātmanāvasthitatvāt* • na hi svabhāvasya vikāra upa)[padya](te • tasmāt **tat phalam a**)śūnya[m iti parikalp]yaOmānam nit[y]at(v)ā[d **aniruddha](m a)nutpannam ca [te bhav]iṣyati • ta[smā]n nā[śūn]ya(m) [phala]m utpa[dyate • nā]pi [n]i[rotsya][te] • ○ (XX.17)**

ta[ttraitat syāt* śūn]yaṃ phala[m u]tpadyate ca niruddh[y]ate [cety a]ttra brūmaḥ <•>

[ka](tham utpatsyate śūnyam

(68?)b6 ^v**kathaṃ śūnyam nirotsyate •**

śūnyam apy aniruddham)

[tad anutpannam prasaj]y[ate ||

(XX.18)

ཡང་གཞན་ཡང་། འདི་ལ་རྒྱུ་མ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ རོ་ཞེས་བྱ་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྣོང་པ་འམ་སྣོང་པ་ཞེས་
སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་འགྱུར་གང་གྱ། དེ་ལ་ཁོ་བོས་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ།

འབྲས་བུ་མི་སྣོང་སྐྱེ་མི་འགྱུར།།

མི་སྣོང་འགག་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

མི་སྣོང་དེ་ནི་མ་འགགས་དང་།།

མ་སྐྱེས་^vཔར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན།། (XX.17) N 278b

^vའབྲས་བུ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྣོང་པ་²རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ P 287a

ངེས་པར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་འགག་
པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཅི་འི་སྐྱེར་ཞེ་གྱ། རང་གི་^vབདག་ཉིད་ G 390a

ཀྱིས་³ངེས་པར་གནས་པ་འི་སྐྱེར་རོ།། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་ལ་ནི་
འགྱུར་བ་མི་འབྲང་^vཔས། དེ་འི་སྐྱེར་འབྲས་བུ་དེ་⁴མི་སྣོང་པར་ D 254a
C 251a

ཡོངས་སུ་རྟོག་གྱ། རྟག་པ་འི་སྐྱེར་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ནི་མ་འགགས་པ་
དང་མ་སྐྱེས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟ་བུས་ན་འབྲས་བུ་མི་
སྣོང་པ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་འགག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།།

(XX.17)

དེ་ལ་འདི་སྟེ་མ་འབྲས་བུ་སྣོང་པ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་འགྱུར་
བར་སེམས་གྱ། དེ་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

སྣོང་པ་འི་ལྟར་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་།།

སྣོང་པ་འི་ལྟར་འགག་པར་འགྱུར།།

སྣོང་པ་དེ་ཡང་མ་འགགས་དང་།།

མ་སྐྱེས་པར་⁵ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར།། (XX.18)

¹ notpadya[te]: = MK_Ms; dJ, LVP notpatsyate; cf. pt. 1, p. 127, note 7.

¹ སྐྱེད: PNG བསྐྱེད .

² པ: PNGDC བ .

³ ཀྱིས: C ཀྱིས .

⁴ PNG add བྱི .

⁵ པར: DC པ .

(yat phalaṃ svabhāvena) ○ (sūnyam
ātmanāpra)[s](i)[ddh](aṃ tat katham
u)[tpatsya](te katham) [nirotsyate] •
[atha] + + + + +
○ + + + + + + . . . + +
+ + + + + + + + + + + + + + + + +

འབྲས་བུ་དེ་ལོ་ཉིད་ཀྱིས་སྣོད་པ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་¹རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་²ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཇི་ལྟར་འགག་
བར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་འབྲས་བུ་དེ་³དོ་ལོ་ཉིད་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་
འགག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་ཅན་དེ་ལ་སྐྱེ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཅི་དེ་⁴
འབྲས་བུ་འི་དོ་ལོ་⁵མ་གཏོགས་པ་གཞན་ཞིག་སྐྱེ་བ་དང་
འགག་པར་འགྱུར་རམ། ཅི་སྟེ་འབྲས་བུ་འི་དངོས་པོ་མ་
གཏོགས་པ་གཞན་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་ནི་དེས། འབྲས་བུ་
ལ་ཅིར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་མ་⁶ཡིན་པ་སྐྱེ་བ་འབྲས་
བུར་མི་འགྱུར། དེ་ལྟ་བུས་ན་འབྲས་བུ་དེ་སྣོད་པར་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་⁷ན་ཡང་མེད་པའི་སྐྱིར་མ་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པར་
ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། དེ་ཡང་མི་འདོད་དོ། ། དེ་ལྟ་བུས་
ན་འབྲས་བུ་སྣོད་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་འགག་པར་ཡང་
མི་⁷འགྱུར་རོ། ། (XX.18)

G 390b

(the end)

Additional Bibliography

Saito, Akira 齋藤明
1984 *A study of the Buddhapālita-mūlamadhyamaka-vṛtti*, unpublished dissertation, Australian National University.

Corrigenda to Part 1

- p. 139, Skt. note 3: MK, PSP → dJ, LVP.
- p. 145, Skt. l. 12: karkṛtvāt → kartṛtvāt.

¹ ཀྱིས་: C ཀྱིས་ .
² དེ: DC དེས་ .
³ PNG omit དེ.
⁴ དེ: DC ལྟེ.
⁵ PNGDC དོ་ལོ་; should be དངོས་པོ་; cf. l. 6.
⁶ བུ་མ་: DC བུར་ .
⁷ རྟོགས་: PN རྟོག་ .